

РНИΔС

Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“

Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281

rnids.rs | рнидс.срб | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ЧЕТВРТОГ КВАРТАЛА 2016.

Данко Јевтовић

директор

Београд, јануар 2017.

Садржај:

Увод	4
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	4
Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу	4
Приливи и реализација	5
Послови Регистра и тржиште домена	6
Систем за регистрацију и доступност назива домена	6
ИКТ инфраструктура	6
Систем за регистрацију назива домена	6
Задовољство ОР-ова Системом за регистрацију	7
Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	9
Систем за разрешење DNS упита	9
Безбедност Регистра	9
Остали ИКТ сервиси	10
Развој и примена правила за регистрацију	10
Унапређење аката о регистрацији	10
Обављени послови регистрације	11
Надзор над применом аката о регистрацији	11
Решавање спорова у вези са називом домена	12
Развој тржишта домена	12
Поређење са прогнозираним вредностима	12
Статистичка анализа	13
Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	15
Едукативно-промотивне кампање	16
Интернет присуство РНИДС-а	17
Анализе тржишта домена	20
Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима	22
Међународна сарадња	25
Службена путовања током четвртог квартала 2016.	25
Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији	26
Пословање Канцеларије	28
Ефикасност и ефективност пословања	28
Финансије	28
Набавке	28
Примена ИКТ у пословању	28
Редовни послови Канцеларије	29
Правни послови	29
Рачуноводство и ревизија	29
Општи послови	30
Ангажман професионалних услуга	30
Подршка раду Фондације	31
Јавност рада	31
Сајт Фондације рнидс.срб / rnids.rs	31

Подршка органима и телима Фондације	32
Подршка Управном одбору	32
Подршка Конференцији суоснивача	32
Подршка развоју Интернета у Србији	33
Сарадња са државним институцијама	33
Односи са интернет заједницом	34
Програми едукације	34
Организација и суорганизација скупова	34
Управљање Интернетом	37
Internet Governance Forum и SEEDIG	37
Учешће у радним групама ICANN-а	37
RSNOG	38
RNIDS-CERT	39
Финансијски извештаји	40
Реализација финансијског плана	40
Преглед финансијских средстава	44
ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за четврти квартал 2016.	45

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период

Током четвртог квартала 2016:

- DNS и **сви сервиси** РНИДС-а су функционисали са **100% расположивости**
- Прихваћено је 459 аванса за услугу регистрације
- Укупни **прилив** у кварталу износи 31.162.146 динара, са ПДВ-ом.

На крају четвртог квартала 2016:

- **Стање средстава** износи 62.360.119 динара, прерачунато, са хартијама од вредности
- Укупан број **регистрованих назива домена** је: 93.711 .RS и 2.736 СРБ

Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу

Најважније активности и догађаји током четвртог квартала 2016. били су:

- Окончан је период појачаног праћења новог Система за регистрацију назива интернет домена
- РНИДС је постао члан RIPE NCC 10. 10. 2016.
- РНИДС је проглашен критичном инфраструктуром
- Одржана се седница Конференције суоснивача 17. 12. 2016.
- Одржана је Конференција ОР-ова 23. 11. 2016.
- У Београду је одржана Генерална скупштина Удружења европских националних регистара интернет домена највишег нивоа (CENTR), чији је РНИДС члан, као и Европски дан регистрара, уз учешће бројних европских регистрара и националних регистара
- Одржана је панел дискусија „Спамовање лудом радовање“ у оквиру месеца интернет безбедности
- Управни одбор је усвојио План и програм за 2017, на основу кога је Канцеларија припремила предлог Финансијског плана (буџета)
- Закључен је споразум о сарадњи са CERT-ом МУП-а Србије
- Одржан је свечани скуп поводом десете годишњице почетка рада и потписивања Уговора о оснивању РНИДС-а, на коме су додељене су признања заслужним за оснивање РНИДС-а
- Сprovedен је тендер за набавку мрежне опреме (10G свичеви)

—

Овај квартал је по оцени директора био успешан. Током овог квартала се показало да нови Систем за регистрацију домена функционише без већих проблема и да је добро прихваћен од стране овлашћених регистара РНИДС-а. Година у којој смо обележили десетогодишњицу

Регистра је закључена свечаном седницом Конференције суоснивача, после које су додељена посебна признања појединцима и организацијама.

Приливи и реализација

Остварена реализација по основу регистрације и обнове назива интернет домена у четвртм кварталу 2016. износи 23.933.200 динара, што представља повећање од 9% у односу на четврти квартал 2015. и 22% у односу на исти период у 2014.

Реализација по доменима у којима се врши регистрација је дата у следећој табели:

IV квартал 2016.										
	октобар				новембар			децембар		
	цена	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ
co.rs.	450	866	140	452.700	734	189	415.350	683	141	370.800
edu.rs.	450	150	48	89.100	137	68	92.250	128	42	76.500
in.rs.	250	127	84	52.750	140	66	51.500	138	51	47.250
org.rs.	450	171	46	97.650	174	48	99.900	155	48	91.350
rs.	1.350	4187	1497	7.673.400	3945	1399	7.214.400	3807	1321	6.922.800
.RS	5.501		1.815	8.365.600	5.130	1.770	7.873.400	4.911	1.603	7.508.700
срб.	500	58	16	37.000	52	9	30.500	180	11	95.500
обр.срб	250	2	2	1.000	0	0	0	4	0	1.000
орг.срб	250	2	3	1.250	1	0	250	25	0	6.250
од.срб	250	0	2	500	1	1	500	5	0	1.250
пр.срб	250	6	3	2.250	1	0	250	32	0	8.000
.СРБ	68		26	42.000	55	10	31.500	246	11	112.000
укупно 2016.				8.407.600				7.904.900		
укупно 2015.				8.067.050				6.794.650		
укупно 2014.				7.320.900				6.284.550		
укупно 2013.				6.952.050				6.255.100		
укупно 2012.				6.182.547				5.659.502		
укупно 2011.				5.259.000				4.862.014		

Током четвртог квартала 2016. прихваћено је 459 аванса за домene и електронским путем послато исто толико авансних рачуна. Такође је послато 17 рачуна из категорије обнове чланства постојећих чланова Конференције суоснивача. Све наведене уплате су укупно износиле 30.068.600 динара (са ПДВ-ом) и регистроване су као пословни прилив.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност назива домена

ИКТ инфраструктура

У четвртом кварталу 2016. сви сервиси су радили без прекида.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервиси регистрације	Без прекида	100%

Напомена: IPv6 комуникација са DNS серверима на инфраструктури РНИДС-а била у прекиду 5. 11. 2016. у периоду од 15.00 до 20.30, због планираних радова на електричној инсталацији на локацији ЕТФ. Остали сервиси су такође радили без прекида.

Планирани радови на електричној инсталацији на локацији ЕТФ нису имали ефекта на оперативност сервиса РНИДС-а, осим на губитак IPv6 комуникације у том периоду, што није онемогућило доступност Система за регистрацију овлашћеним регистрима РНИДС-а.

—

Имајући у виду да је РНИДС у октобру постао члан RIPE NCC, током квартала затражен је и добијен један „/22“ опсег IPv4 адреса. Такође, постојећи ресурси РНИДС-а код RIPE NCC (Provider Independent IPv4 опсег, IPv6 опсег, AS број и др) обједињени су под новим налогом, а направљена је и детаљна мапа свих IP ресурса ради документовања постојећег стања.

Систем за регистрацију назива домена

До краја октобра Систем за регистрацију назива домена био је у режиму интензивног надгледања и ванредног праћења параметара рада. Уочени недостаци нису имали утицај на послове регистрације и отклањани су у складу са приоритетом. Од пуштања у рад 26. 7. 2016. Систем је радио без значајних проблема.

У складу са тренутним могућностима система и потребама овлашћених регистара РНИДС-а, рађено је и на унапређењу система за слање и обраду нотификација. До краја квартала завршена је прва фаза измена и постављена на систем за тестирање. Нове нотификације ће

бити активирани јануара 2017. И у наредном периоду је планира наставак рада на даљем унапређењу овог дела система и текстова нотификација, у складу са реалним потребама регистраната и овлашћених регистара.

Уведена је нова услуга РНИДС-а - Закључавање домена на страни Регистра. Функција је доступна ОР-овима, а у наредном кварталу биће завршени сви аутоматизовани сервиси (слање нотификација и аутоматизација слања кода за потврду откључавања и аутоматско закључавање привремено откључаних домена).

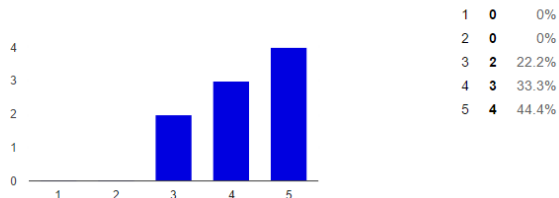
У наредном периоду планирано је даље унапређење Процедура за регистрацију назива домена и усаглашавање функција Система са реалним потребама корисника. Такође ће бити рађено на унапређењу корисничког интерфејса веб апликације у циљу повећања комфора за рад и пружања неопходних информација корисницима Система.

Задовољство ОР-ова Системом за регистрацију

Након Конференције ОР-ова одржане 23. 11. 2016. послат је Упитник о задовољству ОР-ова радом и функционалностима Система за регистрацију назива националних интернет домена, укупним процесом и подршком Канцеларије.

На Упитник одазвало 10 ОР-ова и у наставку је дат извод њихових одговора и утисака.

На скали од 1 до 5, молимо вас оцените ваше задовољство радом и функционалностима новог Система за регистрацију назива интернет домена „RSreg 2“

Молимо образложите вашу оцену:

До сада није било лошег искуства па самим тим немам замерку!

Поштански број који је постао обавезно поље који смо и до сада слали за наше домене није убележен и пре сваке промене морамо поново да уносимо тај податак. Систем за нотификације је такав да информације које нам требају нисмо у могућности да пронађемо од информација које нам не требају. У процедурама које шаљу неку нотификацију кориснику немамо информацију да ли је маил отишао или се вратио. Трансакције између наше базе и RSrega које иду преко EPP трају 4 до 8 секунди дуже у односу на ранију базу. Генерално трошимо много више времена на рад са доменима него раније.

Сматрам да је RsReg2 озбиљан корак у напред у сваком бизнис и техничком смислу. Количина промена је далеко већа од пуке промоције веб интерфејса, тако да је битно да се све оно што се крије иза апликације правилно сагледа и оцени као велики корак у напред.

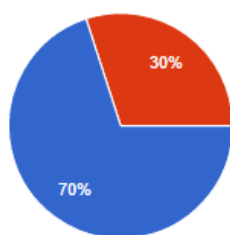
RSreg2 је свакако напреднија app од некадашње RsReg app, али има недостатака, као и предности.

Прилично закомплицирано

Добро испланирано и искомунцирано.

Нови систем углавном задовољава потребе, недостаје још неколико детаља, као на пример да се код приказа тока промене власника домена прикаже време када је неко од контаката одобрио промену и време када им је послат маил за потврду.

Да ли ваш овлашћени регистар користи ЕРР приступ RSreg-у 2?

Да 7 70%

Не 3 30%

Уколико имате сугестију, коментар или питање на тему рада новог Система, молимо наведите их у наставку:

Нама је најбитније да можемо да искључимо нотификације које нам не требају да бисмо могли да видимо оне које нам требају. Згодно би нам било да у делу захтеви када одаберемо завршене захтеве можемо да их сортирамо по врсти захтева и датуму. Згодно би било да у свим захтевима који укључују слање маил-а кориснику кад се кликне на онај кружић стоји информација да ли је маил испоручен или се вратио. И наравно значајно би било да се време трајања трансакција скрати овде говорим о продужењу домена и достављању whois података. Такође када преузмемо домен са неким кодом немамо увид у то који је домен прешао код нас у веб апликацији. Ако ми је корисник послао погрешно име домена морамо да тражимо маил да видимо шта је прошло.

Било би добро да се олакша да поред назива домена може да се кликне на рецимо инфо? (или нешто слично), да се види да ли тај регистрант има још неки домен регистрован. Ово некада може доста да олакша неке измене, обзиром да се променом лица мењају подаци на свим доменима које то лице има.¹

Поменуто је већ да нотификације које стижу емаилом треба кастомизовати тако да буду јасније када стижу - тј да не буде исти Субјект свих.

¹ Потребно јер проценити да ли функционалност која омогућава повезивање регистрованих више назива домена за један контакт (регистранта) може да чини прекомерну обраду података.

Оно што смо већ сугерисали је да нам недостаје податак до када је неко платио whois заштиту за домен. То нам је важно у случајевима када се домен трансферује са другог ОР-а где је платио а искључио whois заштиту.

Да ли вам је потребна нека врста подршке у примени новог Система? Молимо наведите је у наставку:

Тренутно не али ћемо се јавити уколико буде било потребе.

Понекад нам јесте потребна подршка, рецимо ако наиђемо на нешто што нам делује сумњиво па поделимо са другима наша запажања, тако да за те прилике користимо Slack и мислим да је он одлична ствар.

„поре“

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

И у овом кварталу, сарадња са ОР-овима била је интензивна и углавном се односила на процедуре регистрације и начин функционисања новог система за регистрацију назива домена.

Почетком октобра сви овлашћени регистри су успешно завршили унапређење својих система и успешно имплементирали савремене SSL протоколе.

Број пријава грешака у четвртом у односу на трећи квартал је знатно смањен и највећем броју случајева односе се на појашњења везана за процедуре регистрације.

Систем за разрешење DNS упита

Мрежа ауторитативних DNS сервера РНИДС-а била је доступна 100% времена, и без застоја у раду. Такође, сви DNS сервери, укључујући и секундарне, преузимали су зонске датотеке по стандардном распореду и били доступни 100% времена. IPv6 комуникација са DNS серверима на инфраструктури РНИДС-а била је у прекиду у периоду од 15.00 до 20.30, због планираног прекида напајања на локацији ЕТФ. Ово није имало практичне последице на рад DNS сервиса.

Безбедност Регистра

У четвртом кварталу 2016. било је неколико DDoS напада на интернет презентацију РНИДС-а, али осим успорења веб сервиса, није дошло до потпуног прекида рада. У питању су била скенирања слабости система и након анализе компаније која по уговору одржава веб презентацију забрањен је приступ адресама са којих је скенирање вршено. Такође, редовно се прате логови и неуспешни покушаји приступа на интернет презентације РНИДС-а. Углавном се ради о стандардним (dictionary) нападима.

Због оптерећења сервера који шаље нотификације о свим променама на називима домена, активирано је редовно ажурирање архиве послатих е-порука, као и израда резервне копије у Канцеларији.

Крајем новембра Влада Србије усвојила је четири уредбе неопходне за примену новог Закона о информационој безбедности. Управљање регистром националног интернет домена препознато је као делатност од општег интереса (Уредба о утврђивању листе послова у областима у којима се обављају делатности од општег интереса и у којима се користе информационо-комуникациони системи од посебног значаја („Службени гласник РС“, бр. 94/16), члан 2, став 1, тачка 14. Имајући то у виду, РНИДС је одмах отпочео рад на усклађивању са законским одредбама. У првој фази, до истека законског рока од 90 дана, РНИДС ће усвојити интерни Акт о безбедности свог ИКТ система (сагласно захтевима из Уредбе о ближем садржају акта о безбедности информационо-комуникационих система од посебног значаја, начину провере и садржају извештаја о провери безбедности информационо-комуникационих система од посебног значаја („Службени гласник РС“, бр. 94/16).

Остали ИКТ сервиси

Веб презентација РНИДС-а је редовно ажурирана у складу са потребама.

Постављено је подешавање на Офис 365 систему да се сви рачунари, на којима је овај производ инсталиран сами, ажурирају и у складу са тим праћена је исправност рада у вези правовременог ажурирања. Осим тога, због грешке око промене корисника приликом приступа Офис 365 платформи (корисник се при рестарту одјави и промени параметре за приступ), контактирана је подршка компаније Мајкрософт. Решење за овај проблем још не постоји, али се истражује шта је разлог.

Развој и примена правила за регистрацију

Унапређење аката о регистрацији

Током четвртог квартала припремљен је Нацрт Општих услова о раду овлашћених регистара РНИДС-а. Имајући у виду да се ради о једном кровном документу, када су права и обавезе ОР-ова у питању, ниво уопштавања је подигнут. Примера ради, материја која се односи на тестирање субјеката који намеравају да постану ОР је избачена из овог документа и пребачена у документ који говори о Техничким и административним условима за стицање статуса ОР-а. Поред тога, друга питања која се односе на техничке детаље или процедуре, избачене су из Општих услова, како би прецизније била уређена актом који се односи на техничке и административне услове за рад ОР-ова. Изменама је обухваћена и боља заштита корисника, те је прецизирано шта се подразумева под благовременим одговором на захтев. У Нацрт је унето питање групног трансфера назива домена у случају престанка рада ОР-а. Даље, уређена је обавеза и начин коришћења знака и логотипа РНИДС-а од стране ОР-ова. У погледу оцењивања рада ОР-ова дата је уопштена формулација којом се реферише на акт који посебно уређује ово питање, тиме се избегава дупло нормирање истоветног питања и спречава ризик да се у овај, виши по снази акт, унесу одредбе које у пракси нису применљиве или тешко применљиве. Акт

који којим се посебно уређује питање надзора над радом ОР-ова доноси УО и уз праћење примене у пракси вршиће се потребна прилагођавања.

У наредном кварталу ће бити рађено на припреми нацрта аката који уређују техничке и административне услове за рад ОР-ова, као и акт о оцени и надзору на радом ОР-ова, а које ће, као део целине, разматрати одговарајући органи РНИДС-а. Руководилац Сектора за опште и правне послове је на Конференцији ОР-ова одржаној 23. 11. 2016. представио ОР-овима у кратким цртама наведене измене из нацрта као и планове на даљем унапређењу ових аката.

Управни одбор је одлучио да се нови предлог Општих услова о раду ОР-ова не упућује на усвајање Конференцији суоснивача, све док не буду спремни текстови аката који уређују спровођење овог општег акта. По налогу УО, Канцеларија ће у наредном периоду радити на припреми овог скупа докумената.

Обављени послови регистрације

У категорији доменских трансакција, током четвртог квартала, обрађено је 268 захтева за промену регистранта, од чега је четири одбијено због неисправности достављене документације. Укупан број трансфера назива интернет домена из надлежности једног овлашћеног регистра РНИДС-а у надлежност другог у овом кварталу износио је 910. У оквиру овог броја урачунат је групни трансфер (421), реализован посебним уговором ради спајања два ОР-а. Обрађено је 65 захтева за измену грешке у називу регистранта назива интернет домена од чега је 23 захтева одбијено због недостатка или неисправности документације. У 32 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације.

Просечно је дневно одговарано на 4-5 телефонских захтева о конкретним доменима или процесу обнављања и регистрације домена, а е-поштом је дневно примано просечно шест захтева од ОР-ова за информације о раду софтвера у експлоатацији или фази тестирања.

Надзор над применом аката о регистрацији

Комисија за поступање по примедбама у случају повреда аката о регистрацији је поступала у једном предмету. У питању је случај у ком је један ОР-а нудио регистрантима обнову регистрације домена за које послове регистрације врши други ОР. Комисија је закључила да су оваквим поступањем тог ОР-а регистранти доведени у заблуду у погледу начина на који се врши обнова назива домена, као и шта се регистранту нуди. Други ОР не може да понуди обнову назива домена, то може да изврши само ОР преко кога је назив домена регистрован. У конкретном случају, ОР који је нудио послове регистрације требао је недвосмислено да информише регистранта да је у питању најпре промена ОР-а, па након тога обнова назива домена под промотивним условима. Овом ОР-у је изречена опомена и налог да обустави такво поступање.

Почетком октобра у просторијама РНИДС-а одржан је састанак са представницима овлашћеног регистра „Телеком Србија“ у вези са ранијом опоменом Комисије о повреди аката о регистрацији. На састанку је констатовано да је „Телеком Србија“ у најкраћем року изменио интерне оперативне процедуре, чиме су исправљени сви пропусти на које је у својој опомени указала Комисија. На састанку је истакнуто да је РНИДС отворен за консултације у вези са

изменама интерних процедура ОР-ова, како би оне биле усклађене са правилима и процедурама регистрације националних домена.

Решавање спорова у вези са називом домена

У овом периоду је покренут поступак за решавање спора у вези назива домена: ducati.rs.

Развој тржишта домена

Укупан број регистрованих назива .RS назива домена на крају четвртог квартала износи 93.711 домена, што представља повећање од око 1% у односу на трећи квартал 2016. Током четвртог квартала је просечна месечна стопа раста износила око 0,59%, што представља идентичан резултат као и у истом периоду 2015. Број регистрованих .СРБ назива домена на крају квартала износи 2.736. Ова величина бележи константан пад од марта 2013, са тенденцијом успоравања пада у претходних годину дана.

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена током четвртог квартала у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст од око 8% у односу на 2015. и око 20% у односу на 2014. Нови домени у четвртом кварталу 2016. исказују раст од 8% у односу на исти период у 2015. и раст од око 7% у односу на четврти квартал 2014.

	2012.		2013.		2014.		2015.		2016.	
	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови
.RS	10.013	5.097	11.965	4.976	12.948	4.839	14.401	4.803	15.542	5.188
.СРБ	4	159	231	109	262	58	363	60	369	47
Укупно	10.017	5.256	12.196	5.085	13.210	4.897	14.764	4.863	15.911	5.235

Поређење са прогнозираним вредностима

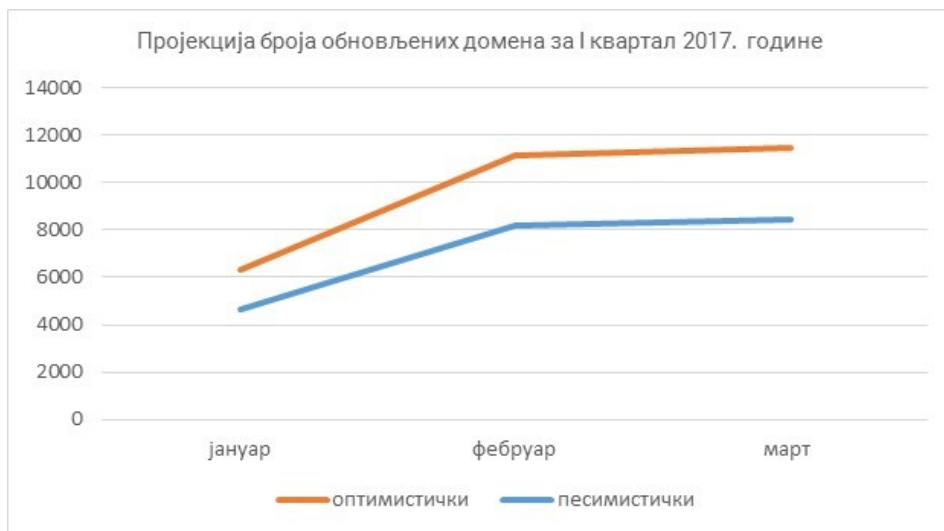
У односу на пројектоване вредности на нивоу квартала, категорија обновљених назива домена налази се у оквирима дефинисаним оптимистичком и песимистичком компонентом, док се број новорегистрованих назива домена приближава оптимистичкој компоненти. Новчана реализација налази се у оквирима одређеним оптимистичким и песимистичким сценариом, представљајући својеврсну равнотежну тачку граничних компоненти.

Описана кретања приказана су у табели испод.

	обнова			нови		
	песим.	реализација	оптим.	песим.	реализација	оптим.
.RS	12.910	15.542	17.466	4.660	5.188	5.954

новчана реализација		
песим.	реализација	оптим.
.RS	20.204.817	26.933.159

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS назива интернет домена за први квартал 2017. приказани су на сликама испод:

Статистичка анализа

У табели испод дате су вредности показатеља у складу са методологијом CENTR-а за четврти квартал 2016. и 2015.

		IV квартал 2016.	IV квартал 2015.
retention rate	(број домена на крају периода - нови у току периода)/број на почетку периода	96,21%	96,25%
creation rate	нови у току периода / број на крају периода	5,54%	5,40%
deletion rate	обрисани у току периода/број на почетку периода	4,76%	4,09%

Стопа креирања² на европском нивоу у 2016. износи око 18% (очекивана медијална вредност), док је у српском доменском простору ова величина у четвртном кварталу 2016. на нивоу од 5,5% (повећање 1,1% у односу на претходни квартал).

Стопа задржавања³ је у четвртном кварталу 2016. у .RS доменском простору износила 96%, што је знатно изнад медијалне вредности израчунате на нивоу чланица CENTR-a (у 2016. очекивана вредност је на нивоу од око 87%). Стопа задржавања је непромењена у односу на претходни квартал.

Стопа брисања⁴ је у европским оквирима устаљена је на око 15% (медијална вредност), док је ова вредност за Србију око 4%. Вредност стопе брисања се у односу на трећи квартал 2016. смањила за нешто мање од 2 процентна поена, што упућује на мање обрисаних домена у овом периоду (конкретно 4.378 у четвртном кварталу, наспрам 5.520 у трећем кварталу 2016.). Смањење ове величине директно кореспондира и са стопом задржавања која се налази на јако високом нивоу у .RS доменском простору.

Посматрајући остварене вредности три основна показатеља у поређењу са медијалним резултатима на европском нивоу, може се закључити да се Србија остварује завидне резултате у погледу стопе задржавања и стопе брисања. Стопа задржавања, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу за 2015, налази се знатно изнад средњих вредности на европском нивоу. Стопа брисања кореспондира стопи задржавања и налази се на завидно ниском нивоу. Стопа креирања у четвртном кварталу 2016. бележи благи пораст у односу на исти период претходне године.

На основу остварених вредности основних показатеља према методологији CENTR-a, може се формирати закључак о позицији домаћих националних домена на српском доменском тржишту. Након десет година присутности .RS домена на тржишту евидентно је створена стабилна база корисника који редовно обнављају своје регистроване називе домена, на шта упућује и висока вредност стопе задржавања, како у четвртном кварталу 2016, тако и од почетка примене ове методологије. Вредност стопе креирања наспрам укупне величине и потенцијала српског доменског тржишта у комбинацији са осталим, раније наведеним, показатељима упућује на потребу за појачавањем активности у сфери привлачења нових корисника и повећању броја нових регистрација. Претежно трајни карактер регистрација указује да се домени првенствено користе ради стварања и заштите трајног интернет идентитета, а не толико ради интернет промоције акција, производа и других краткорочних потреба. Поређење са европским процесима указује на знатно мању дигиталну динамику српског привредног окружења где су активности знатно више статичне, а до развоја се не долази бројим новим иницијативама и пословним покушајима (економија мехурова).

² Стопа креирања или креациона стопа представља количник новорегистрованих домена у току периода и укупног броја регистрованих домена на крају периода,

³ Стопа задржавања (ретенциона стопа представља количник разлике укупног броја домена на крају периода и новорегистрованих домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода

⁴ Стопа брисања добија се као количник броја обрисаних домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Дана 27. 10. 2016. је у Хотелу „88 rooms“ организован други део обуке о Гугл оглашавању за ОР-ове, коју је као и претходног пута одржао Мирослав Варга из агенције „Escape“. У наставку обуке уследиле су практичне информације о коришћењу и основним подешавањима AdWords платформе као и савети за покретање кампање, формати огласа и технике. Обуци је присуствовало 20 особа, од чега је било 11 представника из 8 ОР-ова.

Онлајн анкету на тему обуке попунило је 8 представника ОР-ова дајући оцене на скали од 1 до 5. Теме и садржај, занимљивост, корисност и практична примена предавања оцењени су највишом оценом 5, док је 75% испитаника одговорило да је на обуци сазнало довољно да самостално покрене кампању оглашавања на Гуглу. Општа организација обуке такође је добила највишу оцену, а на питање да ли би у будућности присуствовали некој од обука у организацији РНИДС-а, сви испитаници су одговорили потврдно. Пракса показује да је организација обука на различите теме добар начин за боље повезивање и сарадњу са ОР-овима те ће оваква предавања бити организована и у наредном периоду.

—

Дана 23. 11. 2016. је у Хотелу „Зира“ одржана четврта по реду Конференција овлашћених регистара РНИДС-а. Присуствовало је 28 представника 17 ОР-ова, а разговарано о новинама у Програму суфинансирања оглашавања, Регионалном интернет форуму (РИФ 2017) и Општим условима за рад ОР-ова. Пажњу је привукло и предавање Снежане Милутиновић из агенције „Mosaic“, у ком је било речи о изради маркетинг плана, испитивању потреба купаца и стратешком грађењу бренда. Округли сто на крају Конференције модерирао је Горан Миланковић, заменик председника УО, и овом приликом су представници ОР-ова разговарали о могућностима за унапређење сарадње, давали предлоге и сугестије.

Онлајн анкету је након Конференције попунило 10 представника ОР-ова и дало просечну оцену 4,4 за општу организацију, 4,1 за сатницу и садржај, док су простор где је Конференција одржана и избор екстерног предавача оцењени просечном оценом 4,3. Излагање "Нови Тарифник - закључавање назива домена на нивоу Регистра и потенцијално укидање наплате промене регистранта", оцењено је са просечном оценом 4,6. Затим следе предавања Снежане Милутиновић и излагање о новој опцији Програма суфинансирања ОР-ова са оценом 4,5. Округли сто на крају Конференције и излагање "Општи услови за рад ОР-ова, оцењивање и compliance", оцењени су просечном оценом 4,1.

Овом приликом је ОР-овима представљена нова опција Програма суфинансирања која подразумева маркетиншке активности (мимо оглашавања) које се суфинансирају одобравањем регистрације гратис назива домена, регистрованих током квалификованих маркетиншких активности, а у противвредности расположивих средстава акумулираних у Фонду. На питања из онлајн анкете у вези са новом опцијом, 70% ОР-ова се слаже да суфинансирање буде везано за број новорегистрованих домена, 80% их се слаже да се суфинансирање реализује у виду гратис домена, а 89% их је изјавило да би користило нову опцију Програма.

—

Програму суфинансирања су у четвртном кварталу приступили ОР-ови AdriaHost и Mint services, потписивањем уговора, након чега су започели акумулацију средстава у Фонду за суфинансирање.

—

Маркетиншким одељењима ОР-ова је у четвртном кварталу преко MailChimp сервиса, послато 15 обавештења о ранг листама, CENTR-овим месечним билтенима, додели признања поводом 10 година РНИДС-а, панел дискусијама, анкетама и наставку обуке о Гугл оглашавању.

Одржан је састанак са VIP mobile, који су заинтересовани да постану ОР како би комплетирали своју понуду услуга из облака.

Едукативно-промотивне кампање

Јесења едукативно-промотивна кампања „Мој посао, мој домен“, спроведена је 18. 9 – 15. 12. 2016. са циљем постизања боље препознатљивости националних интернет домена и јачањем свести о важности веб сајта као основе квалитетног интернет присуства.

Кампања је била намењена првенствено предузетницима и малим фирмама које често мисле да „нису довољно велике“ да би имале свој сајт на Интернету и да им такво присуство не користи у пословању. Порука кампање је да квалитетно присуство на Интернету може свакоме да користи, колико год његова фирма била мала, а посао локалан. Коришћење примера зубарке и књиговође које су своје бизнисе развиле уз помоћ сајтова на .RS домену, имало је за циљ да пренесе ту поруку. Присутвом на својим онлајн локацијама њих две дају прави пример како се користи Интернет у пословне сврхе и за мале бизнисе, чак иако се баве у потпуности офлајн пословима.

Главна одредишна страна кампање је креирана на domen.rs/moj-posao-moj-domen (преусмеравање са naravno.rs), а на странама domen.rs/zubarka-na-internetu и domen.rs/knjigovodja-na-internetu представљене су приче зубарке и књиговође. На њима су објављени њихови троминутни видео тестемонијали, а краће двоминутне верзије и teaser-и од 30 секунди су објављени на друштвеним мрежама одакле су директно промовисани. За потребе кампање и општу промоцију .RS домена, креиран је и кратки видео „NaravnoRS”.⁵

Промоција је била усмерена на генерисање што више прегледа видео садржаја и што више интеракција на различитим каналима ради остварења што већег броја посета одредишним страницама кампање и другим садржајима на сајту домен.срб.

Промотивне активности на Интернету су обухватале банере у Google Display мрежи, различите врсте оглашавања на Фејсбуку и Твитеру, као и промоцију кратког видео клипа на YouTube-у. Забележено је преко 12.300.000 импресија на свим каналима, преко 250.000 видео прегледа на Фејсбуку и Твитеру, преко 100.000 различитих интеракција и 32.367 посета одредишним страницама на сајту домен.срб. Укупан број посета сајту домен.срб је у 4. кварталу био три пута већи него у претходном, а посете одредишним страницама су чиниле 58% укупног броја посета сајту. Истовремено, саобраћај са мобилних уређаја и таблета био је шест пута већи у односу на претходни период и чинио је 60% укупног броја посета забележених током трајања кампање.

Видео оглашавање је новина у нашим промотивним активностима. Видео садржаји су били објављени и директно оглашавани на Фејсбуку и Твитеру, где су скоро 21.900 пута прегледани

⁵ youtube.com/watch?v=e-x1BeGzJFQ

до краја⁶. Због своје атрактивности и кратке форме, „NaravnoRS“ видео клип је промовисан као pre-roll реклама на YouTube-у и у целости је прегледан око 130.500 пута.

Офлајн промоција је била спроведена кроз оглашавање на Радију С2 и у штампаним медијима („Бизнис и финансије“, „Економетар“ и „PC Press“), као и кроз outdoor рекламе на Аеродрому „Никола Тесла“ и у тржним центрима у Београду (Ушће и Delta City), Нишу (Форум) и Крагујевцу (Plaza).

Објаве на Интернету су (у нето износима) коштале око 5.400 EUR, на радију око 1.200 EUR, у штампи преко EUR 2.400, а на Аеродрому „Никола Тесла“ и у тржним центрима око 6.800 EUR. Агенција „Блинк“ је, у преговорима са агенцијом „Линфорд“, која је са почетком кампање на билбордима у тржним центрима каснила три радна дана, за РНИДС уговорила додатне гратис објаве у вредности од 3.000 EUR.

Интернет присуство РНИДС-а

Сајт домен.срб / domen.rs

У четвртм кварталу сајт домен.срб је забележио скоро два пута више посета у односу на претходни квартал. Овоме су допринеле промотивне активности у оквиру кампање „Мој посао, мој домен“ и објављивање и промоција нових садржаја у секцији „Корисни садржаји о доменима“.

Детаљне статистике су приказане у следећој табели:

домен.срб	окт.	нов.	дец.	4. кв. 2016.	3. кв. 2016.
Посете	18.214	16.285	12.530	47.029	24.020
Појединачни посетиоци	14.649	13.068	10.026	37.743	18.176
Просечно трајање посете	00:00:51	00:01:14	00:01:09	00:01:05	0:01:41
Bounce Rate	79,46%	77,49%	65,12%	74,02%	67,65%

Поред едукативно-промотивне кампање која је обележила цео квартал и генерисала високу посећеност сајту, октобар је био посвећен теми спамовања, која је била и тема панел дискусије организоване у оквиру Европског месеца сајбер безбедности. Тим поводом је на сајту домен.срб објављен текст [„Спамовање лудом радовање“](#) заједно са [инфографиком](#), а крајем квартала је креиран сет савета [„Како да пристојно и легално масовно шаљете поруке“](#) у виду посебног текста.

⁶ Преко 250.000 видео прегледа се односи на укупан број прегледа, без обзира на то да ли је прегледан само део видео клипа или је он прегледан у целости.

Посебну пажњу домаће интернет заједнице у овом периоду је привукла ситуација са доменом [samsung.rs](#), чија је регистрација истекла и регистровало га је физичко лице. Домен је затим (привремено) био преусмерен на сајт конкурентске фирме, што је изазвало бројне реакције и дискусије на друштвеним мрежама. Овим поводом је, у циљу едукације, објављен текст [„Врати ми мој домен“](#) са корисним информацијама и саветима на тему заштите жига, домена и арбитражног поступка. У овом кварталу су такође објављени и текст [„Кораци до доброг интернет домена“](#) и одговарајући [инфографик](#), који ће бити интензивно промовисани током 2017. Од поменутих садржаја, највећу пажњу су привукли текст „Врати ми мој домен“, са око 1.400 посета и инфографик „Спамовање лудом радовање“ са око 1.200 посета. И текст и инфографик су забележили посећеност у трајању од око једног минута, што указује на то да су их посетиоци већином прочитали и били заинтересовани за њихов садржај.

Поред Google Display мреже и Фејсбука, који су били најзаступљенији извор посете у овом кварталу, саобраћај који посетиоце доводи на страну за проверу расположивости назива домена (WHOIS) са заглавља сајта рнидс.срб и даље је веома значајан. Он чини 10% свих посета, које трају око два минута и већином обухвата публику која редовно посећује сајт домен.срб. Наиме, 60% од ових 4.800 посета су посетиоци који су се у четвртном кварталу два или више пута вратили на домен.срб да провере расположивост домена или читају садржаје.

—

Израда новог сајта домен.срб је у плану до краја 2017, а концепт, структура и дизајн сајта су финализовани у овом кварталу. Структура и навигација сајта су осмишљени тако да посетиоце различитих нивоа знања и разумевања доменске тематике спроведу кроз садржаје сајта и омогуће им да пронађу корисне информације и савете на различите теме. У 4. кварталу је примљена, обрађена и одобрена и извесна количина текстова, који су сада спремни за објављивање.

Присуство РНИДС-а на друштвеним медијима

У четвртном кварталу су, поред едукативно-промотивне кампање, у фокусу комуникација на друштвеним мрежама биле панел дискусија и садржаји на тему спамовања, текст [„Врати ми мој домен“](#), промоција RSNOG конференције и анкета за програмере и веб-дизајнере поводом Developers' mDay-a. Све ове активности су биле промовисане и кроз огласе на Фејсбуку и Твитеру, што је резултирало реакцијама публике, интензивнијом комуникацијом и повећањем броја фанова и пратилаца на овим мрежама.

Детаљан приказ статистика је у следећој табели:

		ОКТ.	НОВ.	ДЕЦ.	4. кв. 2016.	3. кв. 2016.
Број фанова / пратилаца	TW	5.442	5.848	5.849	5.849	5.088
	FB	15.072	15.255	15.879	15.879	14.839
Импresiје	TW	267.000	286.000	148.000	701.000	453.400
	FB	1.080.186	694.724	857.134	2.632.044	1.521.479
Број постова / твитова	TW	156	163	110	429	453
	FB	27	29	22	78	74
Укупан број интеракција ⁷	TW	947	1.006	464	2.417	1.332
	FB	2.127	1.256	1.466	4.849	2.224
Klout Score		66	65	65	65	63

Дискусија о Самсунговом истеклом домену је привукла велико интересовање заједнице, па је текст „Врати ми мој домен“ промовисан на друштвеним мрежама у актуелном тренутку, што је додатно подстакло разговоре о важности домена за сопствени интернет идентитет. Иако Самсунгов случај нигде није експлицитно поменут, публика је схватила о чему се ради и одреаговала на поруку. У више од 30 коментара на Фејсбук посту разговарало се о процедури арбитраже, домаћим споровима али и самом Самсунговом случају. Спамовање је такође било веома популарна тема на друштвеним мрежама, нарочито у октобру када је организована панел дискусија и промовисани текст и пратећи инфографик. Обе активности су, заједно са кампањом, резултирале високим бројем интеракција публике, нарочито на Фејсбуку.

Новембар су обележиле најаве RSNOG конференције, поводом које су промовисана два Фејсбук поста са различитим позивима за мушку и женску публику, са циљем подстицања жена ИТ професионалаца да се активније укључе у рад RSNOG заједнице. Оне су посебно циљане током кампање и позиване да се пријаве за учешће на Конференцији и прикључе RSNOG е-листи. „Женски“ позив је забележио 122.300 импресија (објава за мушку публику је забележила 283.600), више од 1.200 кликова и генерисао око 400 посета сајту. На крају се десетак нових жена и девојака прикључило е-листи и постало део RSNOG заједнице.

Позитивне реакције заједнице на друштвеним мрежама изазвала је и анкета о томе како програмери, веб-дизајнери и уопште ИТ професионалци виде домене. Анкета је спроведена онлајн, а њени резултати су представљени на конференцији „Developers' mDay“, која је одржана у децембру, у организацији Mainstream-а. Анкета и подршка mDay-у спроведени су са циљем едукације и успостављања боље комуникације са домаћим ИТ професионалцима, јер се приликом промоције новина у регистрацији домена (у претходном кварталу) то показало потребним. Поред бројних сугестија, у анкети су се нашли и позитивни коментари на наступ

⁷ Интеракције обухватају: share, retweet, помињање, лајкове, одговоре на твитове и уопште директну реакцију публике. Бројка не обухвата број кликова на сам пост/твит и видео прегледе.

РНИДС-а на друштвеним мрежама, попут следећег: „Похвалио бих активности РНИДС на Twitter-у. Кратко, јасно, у правом тренутку, сажето и корисно“.

Реакције на активности током квартала су показале да наша комуникација на друштвеним мрежама и садржаји које креирамо ипак успевају да се истакну и привуку пажњу у општем мору информација, дневно-политичких тема и забавних садржаја, којима је домаћа публика свакодневно изложена. Такав приступ даје резултате не само у виду позитивних реакција, већ и у активном укључивању у рад специфичних заједница и добијања одговора и конструктивних коментара, корисних за будући рад и активности.

Анализе тржишта домена

Квантитативно истраживање тржишта

Агенција MASMI је током четвртог квартала, за потребе РНИДС-а, спровела квантитативно истраживање о ставовима корисника интернет домена према националним и интернационалним доменима, њиховим карактеристикама и међусобном односу. Током истраживања су покривене различите теме, међу којима су мотиви за регистрацију домена и намена домена код постојећих корисника, микро и макро окружење, стимуланси и фактори који утичу на понашање купаца, предности и недостаци националних и интернационалних домена, процес одлучивања, процена алтернатива, разлози за доношење одлуке о регистрацији итд.

Испитаници су чинили репрезентативан узорак према величини предузећа (микро 1-10 запослених, мала 11-50 запослених и средња 51-250 запослених), према заступљености предузећа на српском тржишту, а били су особе које су у предузећу задужене за избор и регистрацију интернет домена, тј. доносиоци одлуке о избору и регистрацији. Треба напоменути да је већина испитаника из предузећа која не извозе своје производе и услуге ван граница земље и остварују приходе до милион евра годишње, при чему су главне делатности ових предузећа трговина на мало и велико, прерађивачка индустрија, административне и услужне делатности.

Неке од најзанимљивијих информација добијених истраживањем су да су .RS и .COM домени подједнако честе асоцијације на интернет домене генерално и познати су готово свим представницима микро и МСП предузећа, док је за .СРБ домен чуло тек нешто више од половине представника предузећа.

Већина предузећа има регистрован .RS домен, а за њим следи .COM, док су остали национални и интернационални домени знатно мање заступљени. Посебно се ретко јавља ћирилички домен .СРБ. Девет од десет предузећа је свој домен регистровало пре више од две године, без обзира на то који домен су регистровали. Доминантни мотив за регистрацију домена је промоција предузећа, а доста ређе је заступљен комерцијални мотив – продаја преко Интернета. У већини случајева је потребно мање од месец дана од јављања идеје за регистрацијом домена до саме реализације. Информисаност о процесу регистрације, као и о самим доменима, може бити боља, јер већина корисника сматра да су о тој тематици само донекле информисани. Интересантан је и податак да релативно велики проценат представника предузећа није имао посебну жељу да региструју неки одређени домен пре него што су ступили у контакт са изабраним овлашћеним регистром РНИДС-а, што указује на велику важност ОР-ова у процесу избора домена пре регистрације. Главни извори информисања о доменима су интернет претраживачи (уопштено) и савети професионалаца из ИТ области, а на трећем месту се налазе сајтови ОР-ова. Притом,

професионалци/консултантима често упућују представнике предузећа на сајтове ОР-ова или се сајтови ОР-ова налазе самостално путем интернет претраге. Најчешће се истраживање о доменима базира на 1 до 2 кључна сајта овлашћених регистара РНИДС-а.

На избор ОР-а највише утичу додатне услуге као што су корисничка подршка и хостинг, а битан им је и квалитетан сајт ОР-а са свим потребним информацијама. При избору им је, такође, важна и препорука других корисника домена.

Већина корисника сматра да је домен веома важан за пословање њихове фирме. Највећи проценат корисника сматра да домени .RS и .COM имају најбољу позиционираност на претраживачима, при чему скоро четвртина њих сматра да се сајтови на домаћим доменима ипак боље позиционирају. Домен .RS је оцењен као најпоузданији, слично као и домен .CO.RS, а следи их .COM домен, док су остали домени оцењени као мање поуздани. Сличан образац важи и за лакоћу проналажења од стране корисника. Већина корисника се ослања на савет и помоћ професионалаца при избору и регистрацији домена, а регистрација домена и закуп хостинга се најчешће обављају у истом тренутку. Три главна фактора који утичу на избор домена су њихова поузданост, лакоћа проналажења од стране посетилаца и позиционираност на претраживачима, док су начин плаћања, цена и начин регистрације домена (онлајн или офлајн) најмање важни.

Што се тиче РНИДС-а, нешто више од трећине корисника је чуло за њега, а од њих, половина изјављује да зна чиме се РНИДС бави. Међутим, највећи проценат корисника сматра да се РНИДС бави регистрацијом интернет домена. Иако РНИДС генерално има позитивну репутацију међу корисницима домена из микро и МСП предузећа, тек једна петина њих сматра да су добро информисани о активностима РНИДС-а.

Један од закључака је да би информисаност о процесу регистрације домена, као и о самим доменима могла бити виша. Релативно мали проценат корисника сматра да је био веома добро информисан у тренутку регистрације домена – пре самог контактирања ОР-а корисници ретко имају идеју о томе који домен преферирају за своје потребе. С обзиром на то да се већи проценат корисника информише тако што тражи савет професионалца, потребно је активности усмерити на стручну јавност, која има директан утицај на кориснике и њихову одлуку о избору и регистрацији домена.

Анализа односа ИТ стручњака према доменима

Поводом трећег „Developers' mDay“-а, током четвртог квартала спроведена је онлајн анкета коју је попунило 283 програмера, веб-дизајнера и осталих ИТ стручњака. Циљ анкете и самог наступа на mDay-у била је едукација и успостављање боље комуникације са стручном јавношћу која за сопствене потребе или потребе клијената региструје домене. Питања су се односила на то како они виде домене, колико их региструју, шта сматрају највећим предностима генеричких и националних домена, на који начин саветују своје клијенте и како за њихове потребе региструју домене.⁸

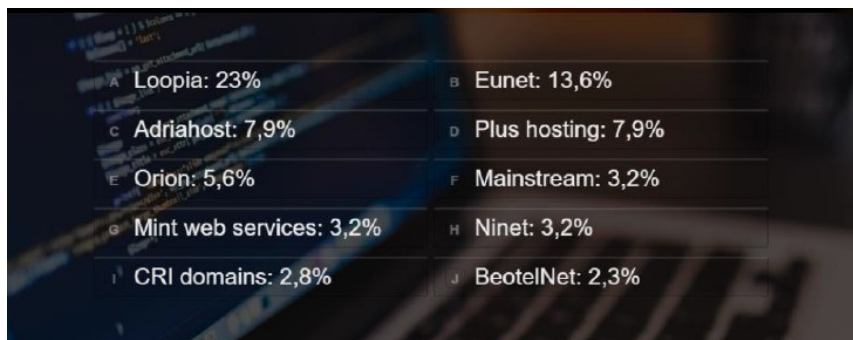
Анализа кључних резултата анкете указује на то да домаћи ИТ стручњаци домене сматрају и те како важним и да су веома често у прилици да своје клијенте саветују на ову тему. Чак 93% њих је до сад регистровало неки од домена, а 69% их је бар једном регистровало .RS домен.

⁸ Презентација са детаљним резултатима доступна је на slideshare.net/RNIDS/odnos-developera-prema-domenima-rnids-istraivanje-2016.

Чак 6% испитаника је више од 50 пута регистровало неки домен, а већина њих су back-end/front-end програмери или веб-дизајнери, и већински су сувласници или власници својих фирми. Нешто више од четвртине ових испитаника има регистроване .RS и .СРБ домене.

Од укупног броја испитаника, 83% је саветовало своје клијенте у вези са регистрацијом, а 80% њих је за потребе клијента регистровало неки домен. 34% њих би клијента саветовало да зависно од тржишта и говорног подручја изабере одговарајући домен, а 23% би га директно саветовало да, ако ради у Србији, буде на .RS домену. Приликом регистрације за клијенте, 78% испитаника домен региструје на клијента, али чак 15% испитаника клијентов домен региструје на себе или своју фирму (на ову лошу праксу посебно је скренута пажња током презентације на mDay-у).

A Loopia: 23%	B Eunet: 13,6%
C AdriaHost: 7,9%	D Plus hosting: 7,9%
E Orion: 5,6%	F Mainstream: 3,2%
G Mint web services: 3,2%	H Ninet: 3,2%
I CRI domains: 2,8%	J BeotelNet: 2,3%

Са леве стране је листа ОР-ова код којих испитаници најчешће региструју домене. При избору ОР-а најважнији су им корисничка подршка, цена услуга и могућност плаћања картицом преко Интернета.

Од испитаника 59% њих није упознато са новинама у регистрацији домена, па је овој теми посвећена посебна пажња током презентације на скупу. Овај податак такође указује да постоји потреба за наставком интензивније едукације јавности о овој теми, али, с обзиром на добијене одговоре, и о другим темама у вези са избором и регистрацијом домена.

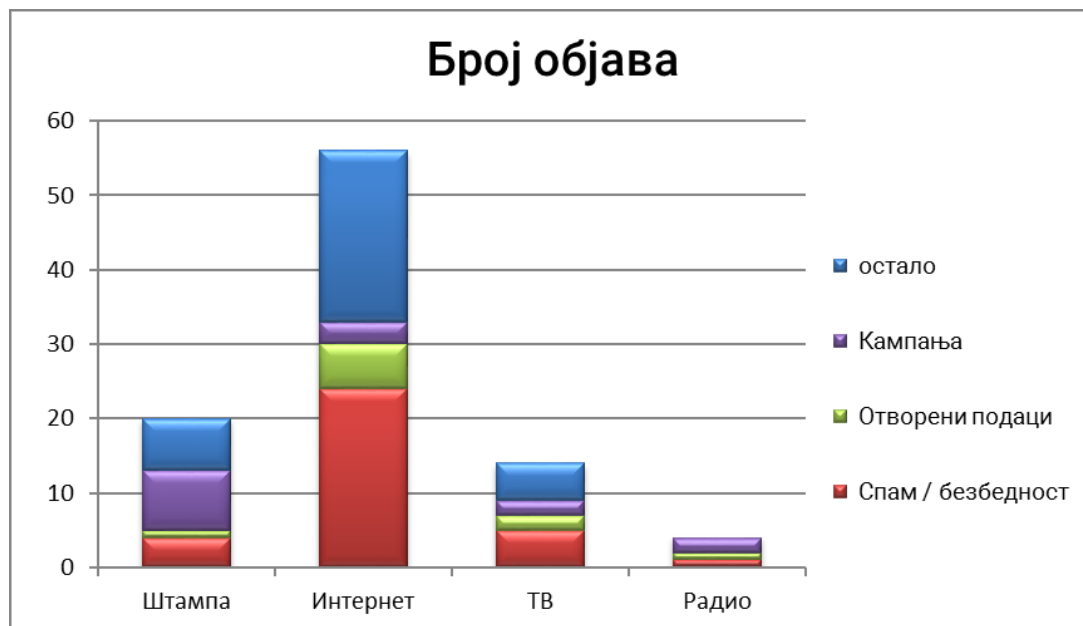
—

Током новембра месеца пуштена је пробни рад апликација за аутоматизовано праћење цена националних домена код овлашћених регистара, која би требало да РНИДС-у омогући бољи увид у тржишна кретања.

Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима

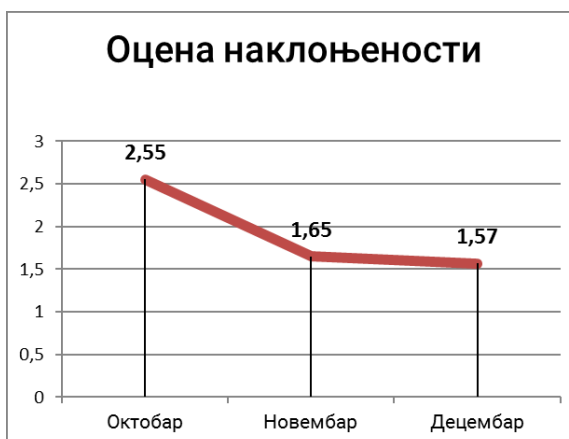
У четвртом кварталу су забележене укупно 94 објаве – 20 у штампаним медијима, 56 на Интернету, 14 ТВ и 4 радијске објаве. Објаве су највише покривале тему спама и интернет безбедности (укупно 34 објаве), кампању „Мој посао, мој домен“ (укупно 15 објава) и дебату о отвореним подацима (укупно 10 објава).

Медијска анализа показује да је 49 различитих медија писало о РНИДС-у – 10 штампаних медија, девет телевизијских и радио станица и 30 интернет портала.

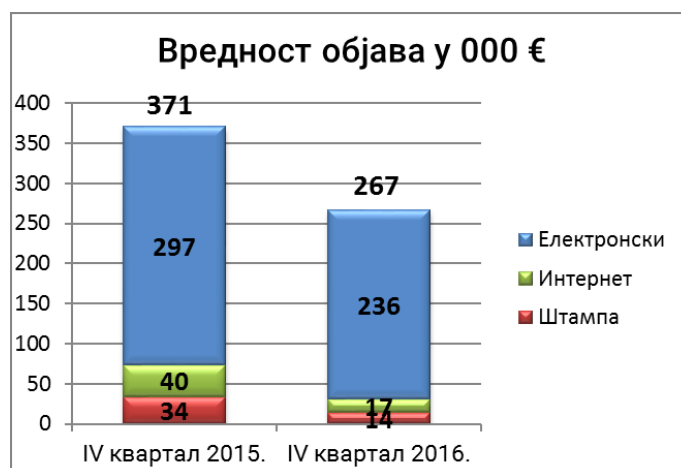
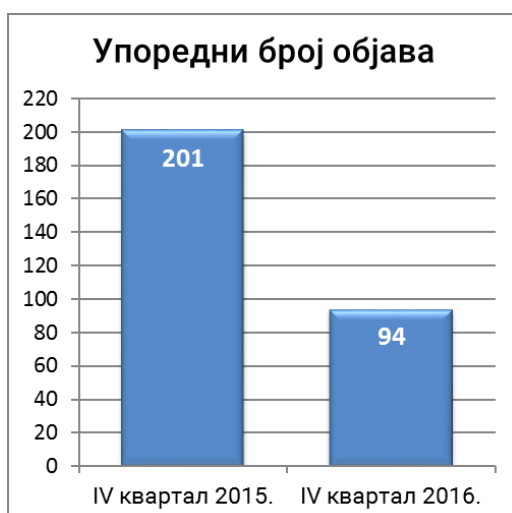
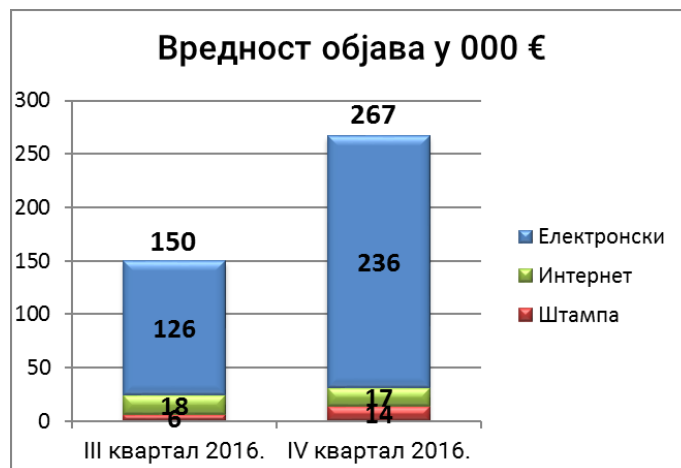
На основу анализе 94 објаве које је обухватио електронски клипинг, највећи број објава забележен је у октобру, што је последица медијског интересовања за тему спама и сајбер безбедности, када је забележена и највећа оцена наклоњености.

Медијска анализа показује да је 84% медијских објава било планирано, док се у 69% објава РНИДС појављивао као примарна тема.

У четвртм кварталу 2016. је забележен пад од 2% у броју објава, али и раст од 78% у AVE вредностима објава, у поређењу са трећим кварталом 2016. Осим тога, забележен је пад од 53% у броју објава, као и пад од 28% у вредностима објава, у односу на исти квартал 2015.

Највећи број објава забележен је на интернет порталима у односу на друге медије и он износи 59% свих објава, али највећа вредност објава забележена је у електронским медијима (укупно 236.286 €).

Вредност објава је представљена у односу 1:1 у поређењу са вредношћу огласног простора у појединим медијима.

РНИДС је тема која се највише комуницирала у медијима – укупно 91, а затим следи тема „RS домен“ – која се јавља у 6 медијских објава.

Међу медијским кућама које су током другог квартала извештавале о активностима РНИДС-а истичу се Харпу ТВ, РТС 1, Радио Београд 1 и Радио Београд 2 (националне ТВ и радио станице), али и N1 која је прва регионална и локална 24-часовна платформа (ТВ, веб, мобилна). Део свог медијског простора су активностима РНИДС-а посветили и дневни листови (Данас, Политика и Курир). Укупан „reach“ ових дневних новина износи 1.948.125 читалаца. У периодичној штампи фокус је био на специјализованим ИТ часописима, као што су PC Press и Tech Lifestyle, али су били заступљени и специјализовани економски штампани медији: Економетар, Бизнис & Финансије и Магазин бизнис. Што се тиче веб портала, забележене су објаве на порталима дневних листова и ТВ станица (b92.net, rts.rs, politika.rs, kurir.rs, bizlife.rs, cordmagazine.com, instore.rs, danas.rs...), а објаве су се нашле и на страницама Владе Републике Србије (srbija.gov.rs) и Регионалне привредне коморе Новог Сада (rpksn.com).

Детаљна клипинг анализа (са објашњењем методологије) је достављена Управном одбору у прилогу овог извештаја.

Од ауторских текстова током квартала објављен је текст Лазара Бошковића „Врати ми мој домен“ на Медиа маркетинг порталу.

У електронском часопису „Paragraf Lex“ су објављена два текста руководиоца Сектора за опште и правне послове. Први садржи кратак резиме најновије праксе решавања спорова у вези .RS и .СРБ назива домена, а други се бави правилима регистрације назива домена и решавања спорова у вези са тим, при чему су обухваћени и случајеви када се повреда врши постављеним садржајем и разликом у односу на то када се повреда права врши самим називом домена.

Поводом кампање „Мој посао, мој домен“, Марија Ђорђевић је гостовала у емисији „Фокус група“ на ТВ РТС 1, на Радио С2 и на Српском сајту („Онлајн књиговодство“), а дала је и интервјуе за „Бизнис & Финансије“, „PC Press“ и „Економетар“, др Сања Станковић-Мичић је гостовала на Радио Студију Б и дала интервјуе за „Бизнис & Финансије“ и „PC Press“, а Јелена Ожеговић је гостовала у емисији „Фокус група“ на ТВ РТС 1 и у Јутарњем програму ТВ Студио Б. О сајбер безбедности, са посебним освртом на спам, Александар Костадиновић је говорио у Јутарњем програму и Вестима на Нарру TV, о спаму су Бошко Радивојевић и Јелена Ожеговић говорили на ТВ РТС 2, Нарру TV и ТВ Студио Б, а Жарко Птичек у емисији Net Context на TV N1, док је Слободан Марковић на Радио Београду 1 најавио панел дискусију „Спамовање лудом радовање“. О важности отворених података, у емисији „Дигиталне иконе“ на Радио Београду 2, говорили су Слободан Марковић, Ђорђе Кривокапић, Ирена Церковић и Душан Стојановић, док су у емисији „еТВ“ на ТВ РТС 2 говорили Слободан Марковић и Раша Недељков, а Ђорђе Кривокапић је на ту тему био саговорник Политике. Поводом преласка контроле над DNS системом из руку америчке администрације у руке глобалне интернет заједнице Слободан Марковић је дао интервју за Стартит и Спутњик, а Данко Јевтовић је говорио у Дневнику 3, као и у Јутарњем програму на ТВ РТС1.

Међународна сарадња

Службена путовања током четвртог квартала 2016.

Датум скупа	Скуп/Организација	Место	Делегирани учесник
13–14. 10. 2016.	21 th CENTR Marketing	Трондхејм	Предраг Милићевић
27–29. 10. 2016.	WWVRSAC	Вршац	Јелена Ожеговић
3–9. 11. 2016.	ICANN 57	Хајдерабад	Дејан Ђукић, Александар Поповић
14–15. 12. 2016.	Chair Vice-Chair (CENTR)	Брисел	Стефан Ковач

Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији

21th CENTR Marketing: Од 13. до 14. 10. 2016, Трондхејм, Норвешка

Двадесетпрвој CENTR маркетиншкој радионици је присуствовало 38 представника 25 националних регистара, VeriSign-a, Afiliac-a и CENTR-a. Једна од основних тема радионице су била истраживања тржишта. Почетком 2016. је покренута иницијатива да сви регистри, који то желе, доставе своја истраживања, на основу којих би се извукли некакви заједнички закључци. РНИДС је био један од 14 регистара који су учествовали, па је Предраг Милићевић, као представник РНИДС-а, имао прилику да на сесији затвореној за остале регистре, који нису учествовали, саслуша излагање Дејвида Фаулера из канадског регистра, потпредседника Радне групе за маркетинг, који је приказао резултате које је добила агенција „Strategic Counsel“ објединивши сва добијена истраживања. Резултати су, очекивано, били прилично сведени, јер су сва истраживања користила различите методе и обрађивала различиту проблематику, али су неки „заједнички чиниоци“ могли да се сагледају.

Закључак овог дела скупа је да би било добро урадити једно истраживање по националним тржиштима, али на нивоу CENTR-a, дефинисати област и јединствену методологију истраживања, и онда доћи до показатеља који су заиста упоредиви на тржиштима свих регистара који буду учествовали у пројекту. Ова идеја ће се разрађивати у наредном периоду.

WWVRSAC: Од 27. до 29. 10. 2016, Vršac

Јелена Ожеговић, сарадница за маркетинг и комуникације, је присуствовала Конференцији wwvrsac која је у организацији „Plain&Hill“ традиционално одржана у Вршцу. Конференција је под слоганом „Живи локално, ради глобално“ окупила око 250 чланова ИТ стартап и заједнице на теме развоја предузетништва и интернет пословања у Србији.

ICANN 57: Од 3. до 8. 11. 2016, Хајдерабад, Индија

На ICANN-овом 57. скупу одржаном у Хајдерабаду, Индија, директор РНИДС-а је учествовао даљински.

Александар Поповић, руководилац Сектора за финансије, је био учесник скупа по Програму подршке од стране ccNSO (ccNSO travel funding), као члан Радне групе за стратешко и оперативно планирање при ccNSO (ccNSO SOP WG ⁹). У фокусу његовог учешћа, осим стандардних сесија карактеристичних за ове скупове, је било учешће у састанцима ове радне групе, као и на састанцима у организацији финансијског директора ICANN-а, који су као основни предмет имали наставак планског процеса у оквиру дефинисаног стратешког плана, наставак рада на буџету за фискалну 2018. и слично.

⁹ ccnso.icann.org/workinggroups/sopiwg.htm

Скупу је такође присуствовао и Дејан Ђукић, руководилац Сектора за опште и правне послове, а као члан Competition, Consumer Trust and Consumer Choice Review Team-а ¹⁰. Тим је одржао састанак у трајању од два радна дана који је имао за претежни циљ да се припреме тезе са најзначајнијим закључцима који су потом представљени Управном одбору и ICANN заједници.

Chair Vice-Chair (CENTR): Од 14. до 15. 12. 2016, Брисел, Белгија

Према већ утврђеном календару догађаја, у организацији CENTR-а, одржан је 2. званични састанак председника и потпредседника свих радних група које се налазе под окриљем CENTR-а. У својству потпредседника Административне радне групе, на овом састанку учествовао је Стефан Ковач, координатор регистрације домена и послова аналитике. У оквиру самог састанка агенда је била организована у девет тематских целина везаних за тренутно функционисање радних група, изазове који се постављају и потенцијална унапређења у будућем раду.

Први дан састанка донео је теме попут услуга које Секретаријат CENTR-а може да понуди радним групама, интеракцији радних група уопште, са посебним фокусом на Jamboree 2017 и припреме и потенцијална унапређења радних група за надлазеће изазове у оквиру индустрије у будућности. У току другог дана састанка расправа је обухватила тематске целине попут: чињеница и трендова који се могу уочити у функционисању радних група и вредности које оне производе, нивоима приступа подацима и информацијама који би морали да постоје између различитих чланова CENTR-а и визији нове структуре радних група од стране Секретаријата.

¹⁰ newgtlds.icann.org/en/reviews/cct

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Финансије

Током последњег квартала 2016. припремана је измена Финансијског плана за 2016, једини ребаланс буџета у овој години. Измењени План усвојен на 255. седници Управног одбора РНИДС-а 5. 12. 2016. и од тада је ступио на снагу.

Каматне стопе на депозите код банака су задржале низак ниво из претходног периода, а имајући у виду инвестициона улагања која су планирана за крај године, када су и реализована, извршена су само стандардна реорочења средстава код банака по основу депозита који су доспели последњег квартала 2016.

Набавке

Најзначајнија набавка у току четвртог квартала 2016. јесте набавка мрежне опреме (свичеви 10G L3 стекабилни, за дата центре). Спроведен је отворен поступак набавке, а са изабраним понуђачем је на самом крају године и потписан уговор. Њему је исплаћен аванс у целости, а испорука опреме се очекује почетком 2017.

Извршена је набавка једног паметног телефона, за потребе замене постојећег једном запосленом.

Примена ИКТ у пословању

Имајући у виду очекивану набавку софтвера за управљање канцеларијским пословањем, која се очекује током 2017, директор и запослени су током последњег квартала одржали неколико додатних консултација и састанака са компанијама које се баве развојем и/или имплементацијом софтверских решења за пословање, пре свега системима за управљање документима и софтвером за финансијско пословање.

Резултат ових разговора је потврда иницијалних размишљања да, осим у случају веома скупих и гломазних пословних решења, не постоји решење које у потпуности задовољава потребе РНИДС-а, али да је могућа израда интегрисаног пословног система који је базиран на неколико различитих производа интегрисаних у јединствену целину.

Разговори на ову тему ће бити настављени и у наредном периоду, пре свега ради сагледавања понуде на тржишту и упоређења понуђених решења са потребама РНИДС-а. То ће у многоме помоћи да захтеви РНИДС-а буду усклађени са понудом на тржишту Србије, а да при том буду задовољени сви битни елементи који ће допринети унапређењу пословања. На основу овога

Канцеларија припрема да у наредном кварталу достави Управном одбору образложени предлог за покретање отвореног поступка набавке пословног софтвера.

Редовни послови Канцеларије

Правни послови

Као нешто што се често дешава другим регистрима, РНИДС је примио допис са захтевом да се одређен назив домена пренесе на титулара истоветног жига, притом такав захтев није био поткрепљен одлуком суда или тела за решавање спорова у вези назива домена. У питању је светски позната компанија која послује на тржишту Србије. Назив домена ове компаније је истекао, а није обновљен, услед чега је регистрован од стране трећег лица. На овакав упит је одговорено упућивањем на релевантне одредбе Општих услова и да се називи домена региструју према праву првенства. У овом случају је промена тражена на основу једностраног захтева пуномоћника бившег регистранта, а како то није довољно, РНИДС је одбио да поступи по таквом захтеву.

Састављен је уговор за набавку анимираног спота на тему назива домена, састављен је коначни текст Уговора за набавку мрежне комуникационе опреме, обављани су и други редовни правни послови као подршка раду органа Фондације.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано. Такође у редовном оквиру су извршаване све обавезе према држави и државним органима.

Имајући у виду да је на седници УО од 30. 9. 2016. и 3. 10. 2016. за независног ревизора финансијских извештаја за период 2016-2018 изабрана ревизорска кућа „Станишић Аудит“, са којом је током последњег квартала закључен уговор о пружању предметних услуга.

Почетак последњег квартала обележен је активностима интерне ревизије. Тим ревизора је отпочео свој рад последње недеље септембра у складу са договором са УО, при чему је гро активности обављен у првој половини октобра. Обухват рада Интерног ревизора се односио на период 1. 7. 2015 – 30. 6. 2016, а кључна подручја анализе су била службена путовања и сви аспекти спроведених набавки. Пре издавања прелиминарног мишљења почетком новембра, одржан је и заједнички састанак запослених и представника Интерног ревизора где су се анализирали поједини налази ревизорског извештаја. Након тога, је издат прелиминарни извештај, а након поновног сета коментара од стране запослених и њиховог општег прихватања од стране Интерног ревизора, издат је и финални извештај. Исти је дискутован и прихваћен на УО током новембра, а основни закључци су презентирани на редовној седници Конференције суоснивача у децембру 2016. У најкраћем, мишљење је позитивно, односно налази су задовољавајући (ревизорска оцена устројености и функционисања интерних контрола).

Општи послови

С обзиром да је у овом кварталу спровођена интерна ревизија, у вези са тиме су спровођене бројне активности, као што су припрема и достављање тражене документације, давање потребни појашњења на захтев ревизора и др.

Обављани су редовни послови као што су завођење и сортирање пословне документације, спровођење мањих набавки средстава неопходних за редовно функционисање РНИДС-а, као и предаја потребне документације надлежним органима, као што су Пореска управа, Фонд ПИО, РЗФО и Агенција за привредне регистре.

Сектор за опште и правне послове је био ангажован и на припреми одржавања свечаности поводом обележавања 10 година од оснивања РНИДС-а.

Ангажман професионалних услуга

Осим посебно представљених рачуноводствених и ревизорских услуга (интерна ревизија) у овом периоду су коришћене и преводилачке услуге, што је скоро стандардно за сваки квартал.

За потребе скупа посвећеног спамовању и свечане доделе плакета после редовне седнице Конференције суоснивача РНИДС-а ангажоване су професионалне услуге стручњака за креирање концепта и садржаја скупова, визуелних решења (креација и продукција), фотографисања и снимања видео прилога, као и стручњака за организацију догађаја. За потребе маркетиншке кампање креирани су додатни визуали за оглашавање на Аеродрому и у великим тржним центрима, као и присуство и оглашавање на друштвеним мрежама, за шта су ангажоване професионалне услуге стручњака за креирање потребних визуелних решења, као и стручњака за закуп медија.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

Током квартала су на сајту Фондације објављени позиви за набавку мрежне опреме и услуге израде Акта о безбедности ИКТ система РНИДС-а, као и коментар РНИДС-а на Предлог Стратегије интелектуалне својине за период од 2016. до 2020. године. Записници и одлуке са одржаних седница УО као и информације и материјали са одржане седнице Конференције суоснивача су, заједно са осталим информацијама о активностима Фондације, редовно су постављани на сајт. У четвртном кварталу је објављено и 31. издање „РНИДС инфо“, интерног информатора Фондације на српском и енглеском језику.

Сајт Фондације ruids.rs / ruids.rs

У четвртном кварталу је настављен тренд високе посећености сајта:

рнидс.срб	окт.	нов.	дец.	4. кв. 2016.	3. кв. 2016.
Посете	9.176	9.429	9.552	28.157	23.649
Појединачни посетиоци	6.250	6.187	6.885	19.322	15.046
Просечно трајање посете	00:02:09	00:02:49	00:02:02	00:02:20	0:02:32
Bounce Rate	38,30%	36,48%	30,61%	35,13%	37,33%

Анализа саобраћаја ка сајту указује на то да је у четвртном кварталу скоро 48% свих посета дошло кроз органску претрагу, док су преостале посете дошле директно, рефералним путем и кроз друштвене мреже. Већој посећености сајта допринеле су промоције панел дискусија о спамовању и отвореним подацима. Промовисани постови су са Фејсбука посетиоце водили на најаве на сајту ruids.rs, а интересовање је привукла и објава РНИДС-овог коментара на Предлог Стратегије интелектуалне својине за период од 2016. до 2020.

Као и у претходном периоду, најпопуларније на сајту су странице за проверу података о регистрованим доменима. Енглеска, ћириличка и латиничка верзија те странице су забележиле 32% од укупно 70.000 прегледа свих страна на сајту, забележених у четвртном кварталу. У односу на трећи квартал, приметан је благ пораст одлазних посета страници за проверу расположивости домена на сајту ruids.rs преко дугмета у header-у сајта (4.450 у односу на 4.000).

У овом кварталу је финализован концепт система за пријаву посетилаца сајта на РНИДС-ове е-листе за информисање, са детаљном структуром и нотификацијама за посетиоце. Његова примена на сајту и пуштање у рад, очекују се током наредног квартала.

Подршка органима и телима Фондације

Подршка Управном одбору

У четвртном кварталу одржано је осам седница Управног одбора, од чега једна електронска.

Сектор за опште и правне послове је пружао редовну стручну и административну подршку, која се састојала у припреми нацрта аката, припреми електронских седница, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама и изради и објављивању донетих аката.

Током новембра обављена је локализација система за електронско гласање. Све поруке, укључујући и обавештења која се шаљу е-поштом током гласања, сада су на српском језику.

Канцеларија је ажурирала листу активности Управног одбора, ради припреме Извештаја о раду УО за трећи квартал 2016. На изради самог Извештаја је пружена техничка помоћ.

Канцеларија је током квартала имала неколико радних састанака са члановима УО у склопу израде Плана и програма рада за 2017.

Крајем октобра, на захтев УО, директор је формирао Комисију која је имала за циљ да предложи списак прималаца јубиларних признања поводом 10 година од оснивања РНИДС-а. Комисија је почетком новембра поднела Управном одбору свој извештај са списком категорија признања и предлозима имена прималаца.

Подршка Конференцији суоснивача

У циљу испуњења обавеза из члана 69. став 4. Статута РНИДС-а, УО је иницирао израду Нацрта Политике извештавања. Нацрт овог документа је саставио руководилац Сектора за опште и правне послове, а који је уз одређене измене УО предложио Конференцији суоснивача, која је овај документ усвојила на седници од 17. 12. 2016. Овим актом је уређено питање извештавања Конференцији суоснивача и јавности о пословању РНИДС-а.

—

Редовна седница Конференције суоснивача одржана је 17. 12. 2016. у београдском Хотелу „Metropol Palace”. Од 71 суоснивача РНИДС-а, њих 39 је имало своје овлашћене представнике на седници Конференције. На овој седници усвојене су Политика извештавања и Извештај екстерног ревизора, а представљени су и План и програм рада РНИДС-а за 2017. годину и информација о раду Управног одбора у протеклом периоду, као и информација о спроведеној интерној ревизији.

Након редовне седнице Конференције, [одржана је свечана седница поводом 10 година од оснивања РНИДС-а](#). Том приликом, додељене су две меморијалне плакете, четири велике плакете за четири групације заслужних и 29 појединачних плакета појединцима, организацијама и компанијама који су обележили предисторију, настанак и развој РНИДС-а.

Подршка развоју Интернета у Србији

Сарадња са државним институцијама

Четврти квартал био је испуњен активностима државних органа у области политике информационо-комуникационих технологија. РНИДС је у свим активностима узео активну улогу и експертизом помогао ове процесе.

Током овог квартала, у сарадњи са колегама из Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом дао је коментар (у неформалном процесу) на више докумената, радну верзију Стратегије информационе безбедности, нацрт Стратегије развоја индустрије информационих технологија од 2017. до 2020. године, и нацрт новог Закона о електронским комуникацијама. Представник РНИДС-а присуствовао је скупу на коме је представљен тај нацрт.

У истом периоду, одржан је састанак са представницима Управе за заједничке послове републичких органа у вези са идејом заједничке организације радионице за администраторе државних органа. На овом догађају, који би требало да се одржи током 2017, биле би покривене теме као што су: регистрација државних домена, унапређење безбедности државних сајтова и сервиса, интензивнији развој сервиса е-управе и укључивање државних органа у иницијативу отворених података, унапређење наступа државних органа на Интернету и сарадња са заједницом итд.

Крајем октобра Републичка агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ), обратила се Управном одбору РНИДС-а са захтевом да се за потребе успостављања националног CERT-а, сагласно новом Закону о информационој безбедности, РАТЕЛ-у додели домен cert.rs, који је тренутно резервисан за РНИДС и није у активној употреби. Управни одбор РНИДС-а позитивно је одговорио на овај захтев и усвојио одлуку којом су домени cert.rs и cert.rs пребачени са списка резервисаних за РНИДС, на списак домена резервисаних за државне органе и додељени на коришћење РАТЕЛ-у (истовремено су ажурирани спискови резервисаних домена на сајту РНИДС-а).

Средином децембра, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом модерисао је два панела на тему отворених података. Први панел одржан је на позив Регионалне школе јавне управе (ReSPA) из Подгорице, у оквиру скупа „ReSPA eGovernment Days”, који је одржан у београдском хотелу „Краун плаза”. Други панел одржан је у склопу обележавања „Дана е-Управе” на позив Дирекције за електронску управу, такође у хотелу „Краун плаза”.

Крајем децембра, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом присуствовао је представљању нацрта Акционог плана министарског ИТ савета, на позив Кабинета министарке Ане Брнабић и Стартит центра. Након састанка, Кабинету министарке достављени су неформални коментари на нацрт Акционог плана.

Министарство државне управе и локалне самоуправе избацило је у децембру на јавну расправу Нацрт измена и допуна Закона о државној управи. Тим поводом, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом, послао је колегама из МДУЛС коментаре на тему електронских јавних расправа.

—

Везано за Предлог Стратегије интелектуалне својине за период од 2016. до 2020. године, руководилац Сектора за опште и правне послове је саставио предлог коментара који се односи на питање заплена домена које се помиње у овом документу. Наглашено је да је заплена назива интернет домена спорна из више углова. На првом месту, поставља се питање правне природе назива домена, следствено томе и питање правног института домаћег правног поретка којим би се ова мера спровела. Будући да назив домена није предмет, мера безбедности из члана 87. Кривичног законика не би била применљива на овај случај. Највиши степен сагласности постоји око тога да је назив интернет домена посебна врста сервиса, односно услуге, односно да је у питању је уговорни однос којим регистрант (корисник) стиче право да користи назив домена у периоду за који је извршио регистрацију. Према том уговору, регистрант не стиче права својине, већ искључиво право коришћења. Након што регистрација и уговорни однос престану, назив домена се брише из збирке регистрованих назива домена и постаје слободан за регистрацију од било ког лица. У коментару је даље наведено да је заплена назива домена правно неизводљива са становишта важећих Општих услова о регистрацији назива националних интернет домена који се примењују за .RS и .СРБ домен и домаћег правног поретка. Она би представљала несразмерно средство којим би се корисницима на груб начин ограничило право на избор, као и да је важно да се постављени садржај на домену не изједначава са самим називом домена. Наведено је да је заштиту најефикасније остварити уколико се конкретном лицу забрани одређено штетно поступање, забраном регистрације или запленом назива домена таква заштита се не постиже, а одређена права ограничавају другим лицима. Спорови који настану услед повреда права трећих која проистекну директно из назива домена уређена су посебним правилима, сагласно најбољој светској пракси. Текст коментара је усвојио Управни одбор на 253. седници, на којој су спроведене неформалне консултације са члановима Статутарне комисије у овог питања, а након чега је коментар достављен Заводу за интелектуалну својину и објављен на веб сајту РНИДС-а.

Односи са интернет заједницом

Програми едукације

Крајем четвртог квартала су одржани уводни састанци за организацију предавања о адекватном присуству на Интернету која, у складу са Планом и програмом рада за 2017, треба да се одрже у неколико градова широм Србије. Тако су 23. 12. 2016. Милоје Секулић и Предраг Милићевић о овој теми разговарали са Зораном Станковићем из Бора, а 29. 12. 2016. су Слободан Марковић, Александар Поповић и Предраг Милићевић разговарали са Зораном Јовановићем из Шапца. Предавања су начелно договорена, предложени термини су крај првог и почетак другог квартала 2017, а током првог квартала ће се прецизирати детаљи сарадње.

Организација и суорганизација скупова

- 5. 10. 2016. је у Београду одржан трећи Дан овлашћених регистара у организацији Удружења европских регистара националних интернет домена (CENTR) и РНИДС-а. Овај међународни догађај је окупио око 80 учесника, међу којима су били представници

европских регистара националних интернет домена и 22 регистрара из целог света. Током дискусија на различите теме, разговарало се о начинима за побољшање пословања, савременим трендовима у доменској индустрији и могућностима за привлачење нових регистраната.

- 6–7. 10. 2016. је у Београду одржана 56. седница Генералне скупштине CENTR-a, такође у суорганизацији са РНИДС-ом. У њеном раду је учествовало око 70 представника европских регистара националних интернет домена. Овом приликом се разговарало о томе какве ће ефекте IANA транзиција имати на националне интернет домене и разматрани су изазови и могућности за даљи развој тржишта домена. Усвојени су и предлози Стратегије и Буџета за 2017, а у рад скупштине су активно били укључени и представници Канцеларије РНИДС-а. Слободан Марковић је поднео извештај чланству CENTR-a о припреми овогодишњег Форума за управљање Интернетом (Internet Governance Forum - IGF), у својству члана MAG-a (IGF Multistakeholder Advisory Group), а Стефан Ковач је модерирао неке од сесија и био активно укључен у рад Скупштине у својству потпредседника CENTR-ове Радне групе за административна питања.
- 20.10. 2016. је, у Музеју науке и технике, у оквиру обележавања "Европског месеца сајбер безбедности", у организацији РНИДС-а одржана панел дискусија „Спамовање лудом радовање“. Скуп је ове године био посвећен теми спама, а у разговору о томе како се изборити са затрпавањем електронске поште нежељеним рекламама и другим порукама, као и разним малициозним садржајима, учествовали су Александра Петровски, суоснивач Тренинг центра за креаторе веб садржаја www.write.rs, Жарко Птичек, ИТ правник из компаније „Птичек“, Јован Шикања, администратор за безбедност компаније „Лимундо“, Бошко Радивојевић, суоснивач компаније „Mainstream“, Владан Бабић, главни специјалиста за мрежну и информациону безбедност у Центру за реаговање на нападе на информациони систем МУП-а Србије и Горазд Божич, директор SI-CERT-а. Дискусију је модерирала Јелена Ожеговић, сарадница за маркетинг и комуникације у РНИДС-у.
- 9. 11. 2016. су, у оквиру Недеље парламентаризма, Центар за истраживање, транспарентност и одговорност (CRTA) и РНИДС, у сарадњи са Републичком дирекцијом за електронску управу (ДЕУ) и Програмом Уједињених нација за развој (UNDP), организовали дискусију под називом „Зашто су нам важни отворени подаци?“. Око 50 присутних посетилаца се, заједно са учесницима дискусије, сложило да објављивање у отвореним форматима база анонимизираних података, које углавном прикупљају јавне институције, може да има велику вредност и за грађане и за привреду.
- 22. 11. 2016. је одржана Друга RSN OG конференција у Београду, у хотелу „Crowne Plaza“. Конференцију је организовала Група мрежних оператора Србије уз подршку РНИДС-а, RIPE NCC и компанија Interxion, SOX и Mainstream, а присуствовало јој је 120 посетилаца.
- 2–3. 12. 2016. је Друштво Србије за односе са јавношћу (ДСОЈ) организовало конференцију „PRilika 2016“, коју је подржао и РНИДС. Другог дана Конференције, Предраг Милићевић, руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг, одржао је предавање под називом „Репјутејшн менаџмент“, у коме је било речи о улози домена у изградњи и очувању репутације на Интернету, као и његовој важности за свеобухватно квалитетно интернет присуство.
- 3. 12. 2016. је у организацији Mainstream-а и уз подршку РНИДС-а организован трећи „Developers' mDay“ који је на једном месту окупио око 250 домаћих ИТ професионалаца. Поводом овог догађаја је током четвртог квартала спроведена онлајн анкета чији је циљ био да се боље упознамо са стручном јавношћу која за сопствене потребе или потребе клијената региструје домене. Резултати су презентовани на скупу, а у анкети посетилаца mDay-а је тема презентације оцењена са 3,94, а предавачи (Слободан Марковић, саветник за ИКТ политике и односе са заједницом, и Јелена Ожеговић,

сарадница за маркетинг и комуникације) добили су оцену 4,25. Видео снимак презентације доступан је на <https://www.youtube.com/watch?v=8T8sdL1gFx8>.

- 17. 12. 2016. је после редовне седнице Конференције суоснивача РНИДС-а одржана свечана додела плакета заслужним прегаоцима српског интернет простора, поводом 10 година постојања РНИДС-а. Скупу су присуствовали суоснивачи, VIP, добитници плакета и организатори, укупно 83 особе. Овом приликом су додељене две меморијалне плакете, четири велике плакете за четири групације заслужних и 29 појединачних плакета појединцима, организацијама и компанијама које су обележиле предисторију, настанак и развој РНИДС-а. Плакете је уручио Зоран Бухавац, председник Конференције суоснивача РНИДС-а.

ДИДС и РИФ 2017

У четвртом кварталу је настављена комуникација са главним учесником ДИДС 2017 – Геријем Илешом из Гугла, са којим су договорени концепт његове презентације, трајање и остали технички детаљи. Заједнички састанак са Иваном Речевићем и Лазаром Џамићем је такође одржан у овом кварталу, а додатно је договорено да Лазар Џамић одржи предавање и на РИФ-у.

Дефинисан је и концепт Регионалног интернет форума (РИФ 2017) и изабран Програмски одбор на челу са Барбаром Повше Голоб из ARNES-a (.si регистар), као председником. Чланови Програмског одбора су још и Вања Либрић Радојевић из CARNet-a (.hr регистар), Бојан Црногорац из UTIC-a (.ba регистар) и Слободан Марковић из РНИДС-а. Планирано је да се током РИФ-а одрже две панел дискусије – „Улога националних регистара у земљама у региону“ и „Безбедност информација и национални регистри“, као и блок презентација „Сарадња између регистара у региону – могући заједнички пројекти“. Почетком децембра је свим циљним јавностима послата иницијална „save the date“ информација са датумом, оквирним темама блокова и месту одржавања наредног РИФ-а.

Учешће на другим скуповима

Саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом је током четвртог квартала учествовао на следећим скуповима:

- 6. 10. 2016. је модерирао панел дискусију о PayPal-у и другим сервисима е-новца у Србији. Скуп је одржан у ImpactHub-у;
- 10. 10. 2016. је учествовао у дискусији на Конференцији "Економске слободе у Србији";
- 25. 10. 2016. је учествовао у дискусији на догађају „Internet Governance Briefing“, у организацији Дипло фондације;
- 27. 10. 2016. је учествовао у дискусији на Конференцији „Стартап Екосистем: Округли сто о администрацији и е-управи“;
- 11. 11. 2016. је одржао уводни говор о отвореним подацима на #HackingPolitics хакатону. Скуп је у Недељи парламентаризма организовала Група за анализу и креирање јавних политика (ГАЈП), а одржан је у Научно-технолошком парку на Звездари;
- 17. 11. 2016. је учествовао на панелу "Сигурност и приватност у онлајн окружењу", у оквиру Конференције OEBS-a;
- 19. 11. 2016. је модерирао дискусију о е-пословању и е-банкарству на Конференцији Webiz у Суботици;
- 23. 11. 2016. је модерирао панел о подршци државе ИТ сектору на „Digital Economy Conference“. Скуп је одржан у београдском Mixer House;

- 28. 11. 2016. је учествовао на панелу у оквиру SHARE скупа о сајбер безбедности, у Стартит центру;
- 13. 12. 2016. је учествовао на скупу „Стање и перспективе ИТ индустрије у Србији“;
- 14. 12. 2016. је модерирао панел о е-новцу на скупу „IT Space 2016“.

Управљање Интернетом

Internet Governance Forum и SEEDIG

Слободан Марковић, саветник директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом, наставио је активности у оквиру Вишепартнерске саветодавне групе (Multistakeholder Advisory Group - MAG), која саветује генералног секретара Уједињених нација о програму и распореду Форума о управљању Интернетом (Internet Governance Forum - IGF). Овогодишња конференција одржана је у Гвадалахари, Мексико, 6—9. 12. 2016. Марковић је ове године допринео припреми новог сегмента Конференције посвећеног учесницима који први пут долазе на IGF - Newcomers Track. Осим тога, учествовао је на сесијама које су биле посвећене унапређењу удаљеног присуства на IGF-у и развоју дијалога о управљању интернетом у региону Југоисточне Европе.

—

Током 2016. у Београду је одржан други регионални дијалог о управљању Интернетом (South Eastern European Dialogue on Internet Governance, SEEDIG), чији је домаћин био РНИДС. У четвртм кварталу почеле су припреме за наредни скуп, који ће се одржати у Охриду, Македонија, крајем маја 2017. РНИДС се активно укључио у процес планирања агенде скупа, предлагањем следећих тема за сесије на SEEDIG 2017: „Improving technical cooperation between the ccTLD registry organizations in the SEE region“, „IDN implementations in the SEE region“, „Implementation of DNSSEC in the SEE region“, „National/rural broadband development initiatives in the SEE region“, „Cooperation between network operator groups (NOGs) in the SEE region“ и „Open data initiatives in the SEE region“.

Учешће у радним групама ICANN-а

Током периода извештавања, у радним групама ICANN-а били су активни саветница директора за стратегију и развој, руководилац Сектора за опште и правне послове, као и руководилац Сектора за финансије.

Саветница директора за стратегију и развој и руководилац Сектора за опште и правне послове учествовали су у раду ccNSO Guideline Review Committee. Комитет је наставио са радом по раније утврђеној методологији и динамици. Формулисани су нацрти измена докумената о раду ccNSO, спровођене јавне консултације о њима и сачињавани коначни нацрти.¹¹

¹¹ <https://community.icann.org/display/ccnsowkspsc/Docs+by+Topic>

Саветница директора за стратегију и развој учествовала је, током четвртог квартала, у раду CrossCommunity Working Group on Use of Country/Territory Names as TLDs, која је добила задатак да изради правила за употребу ознака држава/територија од три знака за TLD-ове. Радна група, на жалост, није била у могућности да дође до консензуса, тако да је још остало да група сачини извештај о свом раду. Што се тиче активности у раду Latin Generation панела, саветница директора за стратегију и развој преузела је председавање овом групом почетком августа. Током четвртог квартала учествовала је у изради коначне табеле језика који користе латиничко писмо, различитих упоредних анализа које ће бити од помоћи у даљем раду радне групе, као и документу са предлогом даљих активности, који се тренутно налази на расправи.¹²

Руководилац Сектора за опште и правне послове учествовао је у активностима Competition, Consumer Trust and Consumer Choice Review Team-а, који има задатак да пружи оцену ефеката новог gTLD програма у сфери конкуренције, поверења и могућности избора за кориснике. Током четвртог квартала одржано је више телефонских конференција и један састанак уживо, на састанку ICANN у Хајдерабаду. Чланови тима завршили су писање анализа за које су били задужени и прешло се у фази сачињавања првог нацрта коначног извештаја. Током састанка ICANN у Хајдерабаду, Радна група је представила Управном одбору и ICANN заједници прелиминарне закључке до којих је тим дошао и најављена је јавна расправа о нацрту коначног извештаја за почетак 2017. године.

Руководилац Сектора за финансије био је активан у раду Радне групе за стратешко и оперативно планирање при ccNSO (ccNSO SOP WG). Радна група је у четвртом кварталу у фокусу свог рада имала сагледавање буџетског процеса за фискалну 2018. Акценат је стављен на оперативни план и буџет за формирање и функционисање PTI (Public Technical Identifiers), који треба да преузме обављање IANA функција. Ове теме разматране су и на састанку ICANN у Хајдерабаду, заједно са питањима у вези са управљањем ризицима на нивоу организације, кључним индикаторима перформанси и пројекцијама стопа обнове домена у оквиру нових gTLD простора.

RSNOG

Почетак четвртог квартала био је посвећен припремама за одржавање Друге RSNOG конференције. Током октобра и почетком новембра одржани су састанци Програмског тима, на којима је уобличен програм конференције. Пријаве су отворене 7. 11. 2016, а затворене су десет дана касније.

Друга RSNOG конференција одржана је у хотелу „Краун плаза“ у Београду, 22. 11. 2016. Конференцију су подржали РНИДС, RIPE NCC, Interxion, SOX и Mainstream. Конференција је окупила око 120 мрежних стручњака, а одржано је шест презентација на теме као што су безбедност мрежне инфраструктуре, критичних сервиса и корисничких садржаја на Интернету, заштита од DDoS напада и пројектовање модерних дата центара. Представљен је пројекат успостављања тачке размене интернет саобраћаја у Нишу, као и активности удружења администратора јужне Србије. Ове године на RSNOG конференцији одржан је и наградни квиз из области познавања интернет мрежа, а награде су биле Arduino и Raspberry Pi комплекти.

Све презентације и видео снимци објављени су на [веб-страници Конференције](#).¹³

¹² <https://community.icann.org/display/croscomlgrprocedure/Latin+GP>

¹³ <http://www.rsnog.rs/skupovi/druga-rsnog-konferencija/>

RNIDS-CERT

Током четвртог квартала потписан је Споразум о сарадњи између РНИДС-а и МУП-CERT-а, након чега је одржан састанак са колегама из МУП-CERT-а посвећен разматрању даљих корака у вези са реализацијом Споразума.

У вези оснивања РНИДС-CERT-а у овом кварталу није било активности ни разговора са Управним одбором РНИДС-а.

Финансијски извештаји

Обзиром да је крај четвртог квартала једновремено и крај пословне године, биланс стања и биланс успеха ће бити сачињени према законским роковима (након припреме Финансијских извештаја за статистичке потребе) и објављени уз годишњи извештај о раду.

Реализација финансијског плана

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
A	Укупно приливи	130.498.955	133.377.112	-2.878.157	102,2%
1	Приливи	130.498.955	133.377.112	-2.878.157	102,2%
1.1	Аванси за регистрацију домена	127.421.505	130.213.398	-2.791.893	102,2%
1.2	Провера оспособљености	72.000	72.000	0	100,0%
1.3	Финансијски приливи	1.402.450	1.535.535	-133.085	109,5%
1.3.1	Камате на штедњу	801.200	823.938	-22.738	102,8%
1.3.2	Принос од ХоВ	281.250	277.182	4.068	98,6%
1.3.3	Позитивне курсне разлике	320.000	434.415	-114.415	135,8%
1.4	Накнаде суоснивача	864.000	816.000	48.000	94,4%
1.4.1	Обнова	840.000	804.000	36.000	95,7%
1.4.2	Нови суоснивачи	24.000	12.000	12.000	50,0%
1.5	Остали приливи	739.000	740.179	-1.179	100,2%
1.6	Приливи од РНИДС-CERT-а	0	0	0	
Б	Укупно одливи	130.496.183	122.532.156	7.964.027	93,9%
2	Развој Регистра и тржишта домена	38.171.601	34.634.517	3.537.084	90,7%
2.1	Развој Система за регистрацију и доступност домена	18.379.589	16.663.437	1.716.152	90,7%
2.1.1	Инфраструктура	10.578.189	9.298.383	1.279.806	87,9%
2.1.2	Систем за регистрацију домена	2.992.000	2.880.533	111.467	96,3%
2.1.3	Систем за разрешење DNS упита	1.609.560	1.592.533	17.027	98,9%
2.1.4	Увођење DNSSEC	255.000	0	255.000	0,0%
2.1.5	Хостинг услуге	231.840	181.131	50.709	78,1%
2.1.6	Софтверске лиценце – годишња обнова	2.713.000	2.710.857	2.143	99,9%
2.2	Развој и примена правила за регистрацију домена	622.700	595.327	27.373	95,6%
2.2.1	Доприноси у вези са правом на управљање делегираним доменима – ICANN	575.000	557.352	17.648	96,9%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
2.2.2	Рад комисије за решавање приговора	47.700	37.975	9.725	79,6%
2.2.3	Унапређивање правила за решавање спорова	0	0	0	
2.2.4	Остало	0	0	0	
2.3	Развој тржишта	12.215.891	11.236.642	979.249	92,0%
2.3.1	Сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	1.259.889	1.102.864	157.025	87,5%
2.3.2	Спровођење едукативно-промотивних кампања	4.110.000	3.895.377	214.623	94,8%
2.3.3	Промотивни материјали (BTL)	1.260.000	1.236.383	23.617	98,1%
2.3.4	Спољни сарадници – маркетинг	1.480.000	1.249.162	230.838	84,4%
2.3.5	Унапређење интернет присуства	0	0	0	
2.3.6	Спровођење истраживања о тржишту домена	450.000	445.226	4.774	98,9%
2.3.7	Односи са медијима	1.680.000	1.573.136	106.864	93,6%
2.3.8	Спољни сарадници - односи са јавношћу	1.976.002	1.734.494	241.508	87,8%
2.3.9	Креирање ад хок садржаја за интернет сајтове и друштвене профиле	0	0	0	
2.4	Домаћа и међународна размена најбоље праксе	6.653.421	6.139.111	514.310	92,3%
2.4.1	Службена путовања запослених	4.127.856	3.671.271	456.585	88,9%
2.4.2	Организација међународних радионица	1.866.190	1.822.114	44.076	97,6%
2.4.3	Чланарине у међународним удружењима	659.375	645.725	13.650	97,9%
2.9	Резерва за групу 2.	300.000	0	300.000	0,0%
3	Пословна извршност и рад Канцеларије	60.571.796	59.095.172	1.476.624	97,6%
3.1	Ефективно и ефикасно пословање	3.026.950	2.742.829	284.121	90,6%
3.1.1	Увођење стандарда у пословање и управљање пословањем	235.350	0	235.350	0,0%
3.1.2	Професионалне услуге	2.791.600	2.742.829	48.771	98,3%
3.1.3	Стабилност пословања и управљање ризицима	0	0	0	
3.2	Запослени	35.082.146	34.705.403	376.743	98,9%
3.2.1	Зараде запослених	33.921.846	33.704.565	217.281	99,4%
3.2.2	Превоз запослених	442.300	343.850	98.450	77,7%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
3.2.3	Друга давања запосленима у складу са уговорима о раду	100.000	82.494	17.506	82,5%
3.2.4	Развој кадрова	618.000	574.494	43.506	93,0%
3.3	Режијски, комунални, административни и порески одливи	21.387.700	20.780.506	607.194	97,2%
3.3.1	Комуналије	1.274.400	1.169.678	104.722	91,8%
3.3.2	Комуникације	948.000	945.588	2.412	99,7%
3.3.3	Одржавање опреме и просторија	995.400	879.690	115.710	88,4%
3.3.4	Репрезентација	612.000	606.418	5.582	99,1%
3.3.5	Административни и логистички издаци	998.400	978.777	19.623	98,0%
3.3.6	Осигурање	409.500	261.173	148.327	63,8%
3.3.7	Финансијско-порески одливи	16.150.000	15.939.182	210.818	98,7%
3.4	Набавка основних средстава за Канцеларију	875.000	866.433	8.567	99,0%
3.4.1	Рачунарска опрема у Канцеларији	515.000	508.886	6.114	98,8%
3.4.2	Канцеларијска опрема	360.000	357.548	2.453	99,3%
3.9	Резерва за групу 3.	200.000	0	200.000	0,0%
4	Организациони развој Фондације	19.998.786	18.563.429	1.435.357	92,8%
4.1	Обезбеђење јавности рада и високог нивоа одговорности	1.003.200	916.295	86.905	91,3%
4.1.1	Корпоративни материјали	550.000	513.095	36.905	93,3%
4.1.2	Сајт рнидс.срб	453.200	403.200	50.000	89,0%
4.2	Рад Управног одбора	10.655.252	10.539.407	115.845	98,9%
4.2.1	Накнаде за рад чланова	9.721.670	9.707.728	13.942	99,9%
4.2.2	Техничка подршка за рад Управног одбора	305.600	305.202	398	99,9%
4.2.3	Спољни сарадници и консултанци УО	0	0	0	
4.2.4	Радне групе УО	627.982	526.477	101.505	83,8%
4.2.5	Трошкови превоза	0	0	0	
4.3	Рад Конференције суоснивача	3.910.122	3.597.665	312.457	92,0%
4.3.1	Накнаде за рад председника и заменика председника	2.246.500	2.199.719	46.781	97,9%
4.3.2	Одржавање седница Конференције суоснивача	1.663.622	1.397.946	265.676	84,0%
4.3.3	Радне групе Конференције суоснивача	0	0	0	

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
4.4	Рад осталих тела Фондације	1.138.500	1.123.201	15.299	98,7%
4.4.1	Статутарна комисија	238.500	237.342	1.158	99,5%
4.4.2	Интерна ревизија	900.000	885.859	14.141	98,4%
4.5	Међународна сарадња	2.369.012	1.910.520	458.492	80,6%
4.5.1	Службена путовања	2.269.012	1.910.520	358.492	84,2%
4.5.2	Сарадња са другим регистрима	100.000	0	100.000	0,0%
4.6	Техничка подршка за рад тела Фондације	722.700	476.341	246.359	65,9%
4.6.1	Репрезентација	96.000	93.614	2.386	97,5%
4.6.2	Стручна помоћ у раду тела Фондације	50.000	14.000	36.000	28,0%
4.6.3	Е-услуге за потребе тела Фондације	124.200	68.244	55.956	54,9%
4.6.4	Трошкови организације скупова	100.000	0	100.000	0,0%
4.6.5	Осигурање за путовања	52.500	10.922	41.578	20,8%
4.6.6	Остали трошкови	300.000	289.560	10.440	96,5%
4.7	Спровођење споразума са Министарством	0	0	0	
4.7.1	Консултант за организациона питања	0	0	0	
4.7.2	Консултант за информациону безбедност	0	0	0	
4.7.3	Остало	0	0	0	
4.9	Резерва за групу 4.	200.000	0	200.000	0,0%
5	Подршка развоју Интернета у Србији	11.154.000	10.239.039	914.961	91,8%
5.1	Пружање подршке државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика	300.000	300.000	0	100,0%
5.2	Едукација стручне и шире јавности у области Интернета	1.060.000	833.889	226.111	78,7%
5.2.1	Сарадња са факултетима	250.000	170.000	80.000	68,0%
5.2.2	Едукација путем интернета	810.000	663.889	146.111	82,0%
5.3	Пружање подршке интернет заједници	9.694.000	9.105.150	588.850	93,9%
5.3.1	Пружање подршке развоју садржаја	184.000	96.616	87.384	52,5%
5.3.2	Спонзорства и донације	1.680.000	1.474.313	205.687	87,8%
5.3.3	Организовање скупова	7.005.000	6.784.229	220.771	96,8%
5.3.4	РСНОГ	825.000	749.991	75.009	90,9%
5.9	Резерва за групу 5.	100.000	0	100.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 12.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
6	РНИДС-CERT	100.000	0	100.000	0,0%
9	Резерва	500.000	0	500.000	0,0%

Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 31. 12. 2016, паралелно са 30. 9. 2016:

Датум	30. 09. 2016.		31. 12. 2016.	
Средњи курс евра	123,2929		123,4723	
Валута	RSD	RSD	RSD	EUR
Средства у РСД	RSD	Прерач. у EUR	RSD	Прерач. у EUR
Текућа средства у РСД	14.414.275	€ 116.911	19.306.815	€ 156.366
Орочена средства у РСД	27.000.000	€ 218.991	14.000.000	€ 113.386
Укупно	41.414.275	€ 335.902	33.306.815	€ 269.751
Средства у ЕУР	Прерач. у RSD	EUR	Прерач. у RSD	EUR
Текућа средства у ЕУР	9.771.690	€ 79.256	10.162.042	€ 82.302
Орочена средства у ЕУР	6.945.445	€ 56.333	6.790.976	€ 55.000
Укупно	16.717.135	€ 135.589	16.953.018	€ 137.302
Укупно без ХОВ	58.131.410	€ 471.490	50.259.834	€ 407.053
Хартије од вредности	12.082.704	€ 98.000	12.100.285	€ 98.000
Укупно новчана средства	70.214.115	€ 569.490	62.360.119	€ 505.053

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, износи 62.360.119 динара. До краја трећег квартала је вршена додатна акумулација средстава, како би се без икаквог умањења ликвидности у последњем кварталу финансирала набавка мрежне опреме за шта је уз адекватно обезбеђење исплаћен аванс на нивоу од 4,7 милиона динара.

У Београду,
25. јануара 2017.

Данко Јевтовић

директор РНИДС-а
danko.jevtovic@rnids.rs

ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за четврти квартал 2016.

 РНИАДС Регистар националног интернет домена Србије Регистар националног интернет домена Србије Жоржа Клемансоа 18а/І, 11108 Београд, Србија телефон: 011.7281.281 rnids.rs рнидс.срб kancelarija@rnids.rs																
	2013. квартал 4.				2014. квартал 4.				2015. квартал 4.				2016. квартал 4.			
	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број
rs.	2.466	8.666	3.934	56.444	2.702	9.607	3.892	59.923	2.746	10.869	3.866	64.320	3.239	3.807	1.321	69.561
co.rs.	423	2.203	575	17.486	492	2.166	554	16.923	494	2.260	472	16.636	657	683	141	16.108
in.rs.	251	362	201	2.747	180	357	189	2.599	161	394	230	2.595	218	138	51	2.547
edu.rs.	53	295	114	1.653	45	349	84	1.770	37	383	94	1.914	112	128	42	2.052
org.rs.	119	439	152	3.106	109	469	120	3.067	130	495	141	3.082	152	155	48	3.103
gov.rs				239				251				261				272
ac.rs				59				61				64				68
.rs	3.312	11.965	4.976	81.734	3.528	12.948	4.839	84.594	3.568	14.401	4.803	88.872	4.378	4.911	1.603	93.711
срб.	55	179	106	2.837	54	211	52	2.421	33	295	50	2.187	48	180	11	2.034
обр.срб	0	4	2	51	0	4	0	48	3	4	0	48	2	4	0	44
орг.срб	2	6	0	136	1	12	3	124	1	15	3	118	1	25	0	111
од.срб	2	7	0	95	0	4	1	79	0	5	2	55	1	5	0	58
пр.срб	2	35	1	665	2	31	2	578	2	44	5	487	8	32	0	417
ак.срб				10				10				10				10
упр.срб				51				55				58				62
.срб	61	231	109	3.845	57	262	58	3.315	39	363	60	2.963	60	246	11	2.736
Укупно	3.373	12.196	5.085	85.579	3.585	13.210	4.897	87.909	3.607	14.764	4.863	91.835	4.438	5.157	1.614	96.447